



HLASUJTE ZA OSOBNOSŤ A JUNIOR OSOBNOSŤ PETRŽALKY

STR. 6 – 8



NAJVÄCSÍ ŠIDLISKOVÝ FESTIVAL

str. 14 – 15

Brány Dostížky prekročilo počas troch festivalových Dní Petržalky 2024 viac ako 60-tisíc návštevníkov. | Foto: Ivana Vrabľová

ZALOŽIL HUDOBNÚ ŠKOLU, ABY SA DETI NETÚLALI PO ULICIACH

Keď ste sa v 60. rokoch 20. storočia v Petržalke spýtali na **Františka Oswald**a, zaručene ste dostali odpoveď: „*Pán profesor? Samozrejme, poznáme!*“ Ešte aj dnes spomínajú Staropetržalčania na organistu a riaditeľa hudobnej školy, ktorý má leví podiel na tom, že obec na druhom brehu Dunaja v kultúrnom živote nijako nezaostáva za Bratislavou. Do značnej miery aj preto, že pred 75 rokmi založil v najväčšej povojnovej obci Československa hudobnú

školu, do ktorej chodili takmer všetky petržalské deti.

Petržalská kultúra 50. a 60. rokov bola silne ovplyvnená Oswaldovou osobnosťou. Bez váhania možno povedať, že žiadna kultúrna udalosť sa neodohrala bez toho, aby v tom „mal prsty“.

STR. 16 – 17

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI

Nadnesene by sa dalo povedať, že registrátorne stredisko je centrálnou pamäťou celého miestneho úradu. O to, aby v ňom každý našiel to, čo hľadá, sa od novembra stará **Viktor Wiedermann**, ktorý má však okrem práce ešte jednu veľkú vášeň.

STR. 4 – 5

ČO SA SKRÝVA ZA ÚTOKMI VRÁN?

Aj keď mestská časť zaznamenala viaceré podnety na agresívne správanie vrán, situácia známa zo slávneho hororu *Vtáci* nehrozí. Záleží však aj na ľuďoch.

STR. 13

PETRŽALKA MEKKOU KARATE

Karate klub SEIKEN Bratislava vznikol v roku 2012. Aktuálne zastrešuje prípravu vyše sto cvičencov, patrí medzi nich aj čerstvý majster sveta zo šampionátu WUKF v škótskom Dundee.

STR. 27

PETRŽĽSKÉ AKTUALITY Z PRVEJ RUKY

Nová bezplatná mobilná aplikácia mestskej časti obsahuje viaceré zaujímavé funkcionality.

Po tom, čo mestská časť prestala využívať mobilnú aplikáciu SOM Petržalka, prišla s novou, vylepšenou verziou nazvanou jednoducho - **Petržalka**.

Nová online platforma sľubuje vyššiu kvalitu služieb a informácie doslova v priamom prenose, čo v prípade sídliska, kde sa stále niečo deje, ocenia obyvatelia aj návštevníci.

Aplikácia je kompatibilná s najpoužívanejšími operačnými systémami, stačí si ju bezplatne inštalovať do telefónu a založiť si účet.

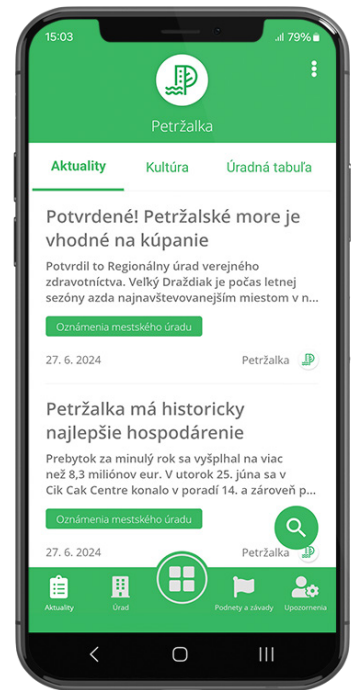
Odber zaujímavých noviniek

Užívatelia aplikácie ocenia viaceré nové funkcionality. Okrem aktuálnych správ či prehľadnej

úradnej tabule je prostredníctvom nej možné presmerovanie na web podnety.petrzalka.sk, ktorý slúži na nahlasovanie podnetov.

„V aplikácii si môže užívateľ nastaviť odber noviniek, ktoré ho zaujmajú najviac, či už ide o opravy inžinierskych sietí, odstávky vody, plánované kultúrne a športové podujatia či vybrané zverejnené tlačňá,“ približuje vedúci referátu komunikácie petržalského miestneho úradu **Dávid Pavlík**, ktorý dodáva, že aplikácia aktuálne stále funguje v testovacej verzii, preto môže mať drobné nedokonalosti. „Všetky konštruktívne pripomienky zvažujeme a radi zapracujeme,“ uzatvára.

Mária Halašková



Medzi 80 ocenenými pedagógmi z celého Slovenska bola aj riaditeľka ZŠ Černyševského Zora Dóczyová. Foto: Archív Z. D.

RIADITEĽKA ZŠ ČERNÝŠEVSKÉHO MEDZI TOP PEDAGÓGMÍ SLOVENSKA

„Zora Dóczyová je učiteľkou telom aj dušou. Je skvelou riaditeľkou, ale predovšetkým človekom s veľkým srdcom. Často pripomína, že poslaním učiteľa nie je dokazovať žiakom, čo nevedia, ale naopak, hľadať ich silné stránky, aby sa cítili oceňovaní a výnimoční,“ napísali o riaditeľke petržalskej Základnej školy na Černyševského 8 jej kolegovia.

Nepochybne aj tieto vlastnosti boli dôvodom, prečo v júni Zora Dóczyová prevzala z rúk ministra školstva Tomáša Druckera najvýznamnejšie ocenenie pre pedagógov – za rozvoj školstva získala **bronzovú medailu sv. Gorazda**. S hrdosťou blahozeláme.

Ocenenie pedagogickej práce, pomenované po svätom Gorazdovi, predstavuje najvyššie uznanie, ktoré môže pedagógom udeliť minister školstva a udeľuje sa od roku 1997. Tieto ocenenia, symbolicky pomenované po prvom známom učencovi v našej národnej histórii, vyjadrujú uznanie za výnimočné pedagogické úsilie, talent, nasadenie či vernosť učiteľskej profesii, ako aj za prácu v prospech školstva a výchovy.

Martina Štefániková

VYŠE STO ZACHRÁNENÝCH ŽIVOTOV

Začiatkom júna zorganizovala Petržalka v spolupráci s **Národnou transfúznou službou (NTS)** už 20. ročník Petržalskej kvapky krvi. Išlo pritom o dvojnásobnú oslavu – 20. výročie svojho vzniku totiž zároveň oslavovala aj NTS.

Do jubilejného ročníka **Petržalskej kvapky krvi** sa zaregistrovalo **53 darcov**, tridsaťšesť z nich krv aj darovalo.

V rámci mobilného odberu v petržalskom Cík Cík Centre sa získalo vyše **16 litrov** drahocennej – a nenahraditeľnej tekutiny. Toto množstvo vie pomôcť približne **108 pacientom**. Mestská časť ďakuje darkyniam a darcom a pripomína, že v decembri sa opäť uskutoční tradičná Mikulášska kvapka krvi.

Martina Štefániková



Počas 20. Petržalskej kvapky krvi darovalo drahocennú tekutinu 36 darcov. Foto: Ivana Vrabľová

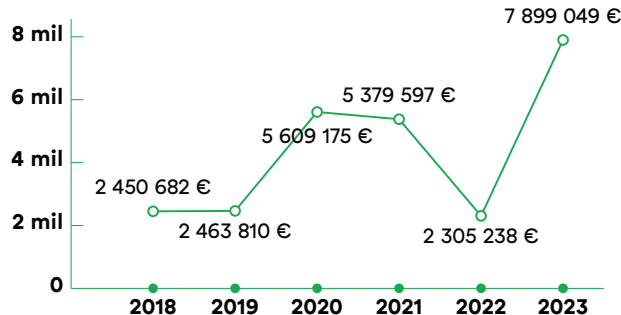
ZELENÉ SÍDLISKO V ZELENÝCH ČÍSLACH



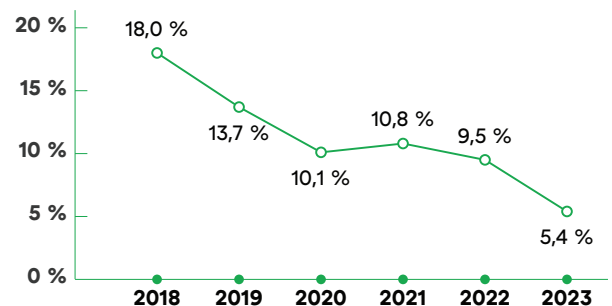
PETRŽALKA

Prebytok za minulý rok sa vyšplhal na vyše 8,3 milióna eur.

PREHĽAD HOSPODÁRENIA



VÝVOJ ZADĽŽENOSTI



V utorok 25. júna sa v Cik Cak Centre konalo v poradí štrnásté, a zároveň posledné zasadnutie Miestneho zastupiteľstva Petržalka pred letnou prestávkou. Jednou z kľúčových tém bol záverečný účet mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorý schválili volení zástupcovia. Vyplýva z neho, že najľudnatejšia samospráva hospodárila v minulom roku s prebytkom viac ako 13 miliónov eur, z ktorých 8,3 milióna poputuje do rezervného fondu.

Každý rok s prebytkom

Ako je to možné, keď iné samosprávy majú vyššie výdavky než príjmy, pričom niektoré atakujú rekordné schodky? Dôvodom sú príjmy, s ktorými samospráva pôvodne v rozpočte nepočítala, prípadne nie v takej výške.

Podľa starostu Petržalky **Jána Hrčka** je to však najmä výsledok dobrého hospodárenia

mestskej časti za posledné roky. „Pre porovnanie – pri mojom nástupe do funkcie starostu bola Petržalka zadĺžená na úrovni takmer 18 percent (v nominálnom vyjadrení úverov 6,3 milióna eur). Na konci tohto roka, teda po piatich rokoch mojej snahy o naozaj zodpovedné hospodárenie, je dlh Petržalky na úrovni iba 7 percent (teda 3,1 milióna eur). Po viac ako jednom volebnom období sa tak zadĺženosť Petržalky znížila až o 11 percent,“ vysvetľuje.

Rozumné investície

Kumulatívny prebytok Petržalky pod vedením starostu Hrčka za roky 2019 až 2023 sa pohybuje na úrovni takmer 25 miliónov eur, čo predstavuje priemerný prebytok hospodárenia najľudnatejšej slovenskej mestskej časti takmer 5 miliónov eur ročne. V porovnaní s vybranými mestskými časťami a tiež s hlavným mestom, zelené sídlisko za ostatných 5 rokov hospodáril najlepšie a ako jediné s každoročným prebytkom.

„Sme historicky v najlepšej finančnej kondícii, a to aj preto, lebo systematicky investujeme do projektov, ktoré majú udržateľnú finančnú návratnosť – šetria, zarábajú a zefektívňujú,“ uzatvára Hrčka a doplnia, že k zeleným číslam prispela aj výhodná kúpa majetku do vlastníctva mestskej časti.

O využití rozhodne mimoriadne zastupiteľstvo

Peniaze z rezervného fondu by mali byť využité na investičné projekty. O možnostiach čerpania týchto prostriedkov sa rozhodne na mimoriadnom zasadnutí miestneho zastupiteľstva počas leta. Viac informácií o hospodárení Petržalky za uplynulé obdobie sa dozviete na webe petrzalka.sk v sekcii Samospráva – Miestne zastupiteľstvo – Zasadnutia – Zasadnutie zo dňa 25. júna.

Silvia Šimeková

LETNÁ ODTÁVKA PLAVÁRNE

22. JÚL - 4. AUGUST



Petržalská
PLAVÁRNE

PETRŽALKA
ŠPORTUJE

@petrzalkasportuje
petrzalkasportuje.sk

NA DRAŽDIAKU STRÁŽIA „CHOBOTNIČKY“

Od pondelka 24. júna dozerajú na bezpečnosť plavcov a kúpajúcich sa na obľúbenom petržalskom štrkovisku Veľký Draždiak záchranári zo Spolku ochrancov vody Octopus. Mimo chodom, boli to tiež „chobotničky“, ktoré pred začiatkom sezóny Draždiak vyčistili a pripravili na vodné radovánky.

Už druhý rok nájdete ich stanovisko po ľavej strane bufetu Barracuda. Upozorňuje na nich červený prístrešok, ale aj zelená „búda“ so záchranárskym vybavením (čln, paddleboard, automatický defibrilátor, kyslíkový

prístroj, potápačská výstroj), ktorá slúži aj na zabezpečenie súkromia pri ošetrení.

Záchranári budú na brehoch štrkoviska denne od 10:00 do 18:00, a to až do 6. septembra.

Dodajme, že kúpanie v Draždiaku je bezpečné nielen vďaka záchranárom, ale aj kvalite vody. Po kontrole z 20. júna to potvrdil Regionálny úrad verejného zdravotníctva, ktorý upozornil, že neregulované kúpaliská, vrátane petržalského štrkoviska, priebežne preverí aj počas sezóny – a to až štyrikrát.

Martina Štefániková

INZERCIA

RECYKLÁCIA a VYRADENIE VOZIDLA z EVIDENCIE

Autorizovaný spracovateľ starých vozidiel

EAST - WEST SK, s.r.o. www.stareauta.sk
Prevádzka: Bátovce 364 east.west.sk@gmail.com

VYRADÍME VAŠE VOZIDLO Z EVIDENCIE PRIAMO NA MIESTE

Vydáme Vám potvrdenie o vyradení ZABEZPEČÍME ODŤAH VÁŠHO VOZIDLA

Príjem vozidiel: 0911 939 149

Predaj použitých náhradných dielov: 0948 255 662

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI: DEŇ V ARCHÍVE, NOC V KLUBE

Nadnesene by sa dalo povedať, že registratúrne stredisko je centrálnou pamäťou miestneho úradu.

Je v ňom totiž sústredené všetko, čo prejde jednotlivými oddeleniami a referátmi – každá zmluva, uznesenie miestneho zastupiteľstva, ale aj sťažnosti, objednávky či matričné záznamy. Nepochybne najväčšiu časť tohto kráľovstva dát a informácií tvoria záznamy stavebného úradu – plány budov, ich rekonštrukcií či rozloženia infraštruktúry pod povrchom mestskej časti. Aj z tohto dôvodu má stavebný úrad svoje špeciálne registratúrne stredisko na Haanovej ulici.

Dokopy má petržalský miestny úrad tri registratúrne strediská. Okrem Haanovej sídli v budove Technopolu na Kutlíkovej a na Romanovej.

Aj keď sa dnes množstvo dát uchováva elektronicky, stále má značná časť svoju papierovú dvojíčku. Pri takej rozsiahlej a ľudnatej mestskej časti ako Petržalka to znamená kilometre a kilometre spisov (pre zaujímavosť – objem archívov i registratúrnych stredísk sa skutočne počíta na bežné metre). Deväťdesiat percent z nich sa archívuje desať až tridsať, niektoré dokonca sedemdesiat rokov.

Nad tým, aby každý zamestnanec našiel to, čo potrebuje – no nemá to po ruke v príručnej registratúre vo svojej kancelárii – bdie správca registratúry. Od novembra 2023 je ním **Viktor Wiedermann**. Vyštudovaný historik do Petržalky prišiel z Topoľčian – s bohatými skúsenosťami zo Štátneho archívu v Nitre, pracovisko Archív Topoľčany.



Správcom registratúry petržalského úradu je od novembra 2023 Viktor Wiedermann. | Foto: Ivana Vrabľová

Plné archívy

Dobu uchovávanía registratúrnych záznamov definuje zákon o archívoch a registratúrach. Aby sa inštitúcie neutopili v papieroch, väčšina dokumentov sa môže po istom čase skartovať – predtým však musia prejsť vyradovacím konaním, kde sa posúdi, laicky povedané,

ich dôležitosť a nevyhnutnosť pre budúce generácie.

„Po prevzatí dokumentov z jednotlivých oddelení do registratúrneho strediska (spravidla ostávajú záznamy v príručných registratúrach dva roky, ale niektoré oddelenia alebo referáty si ich nechávajú dlhšie), musím sledovať leboty „trvanlivosti“. Keď uplynie daná lebota, podľa toho, či je dokument

**LETO NA
DRAŽBIĀKU**
OD 28. 6. DO 1. 9.

JÚL 2024

Trávník pri tenisovej hale - vždy od 18:00 do 19:00

- 5. 7. - Tancujúce psy (vystúpenie cvičených psíkov)
- 12. 7. - Klaun Adyno
- 19. 7. - Bubnová show Maribondo
- 26. 7. - Kapela J&G Brothers

Pódium pri Šutrovke - vždy od 18:00 do 19:00

- 6. 7. - The Beatle Heart's Club (koncert The Beatles revival)
- 13. 7. - od 13:00 Woodstock 1969 – Summer of Love
- 20. 7. - Šašo Jaro
- 27. 7. - Skákalka a Skye (hudobno-zábavná show pre deti)

Barracuda bufet - vždy od 18:00 do 19:00

- 7. 7. - Divadlo Jaja: Ako mali psíček a mačička sviatok
- 14. 7. - Divadlo MaKile
- 21. 7. - Divadlo na hojdačke: Kedy stromy spievajú
- 28. 7. - Divadlo ZábavKa - Rozprávkový hrdina



PETRŽALKA



f @ i n v e
@bratislavapetrzalka



petrzalka.sk/podujatia
*Zmena programu vyhradená.

označený Aíkom alebo nie, buď putuje do archívu, alebo sa skartuje. V oboch prípadoch však oslovujem Archív hlavného mesta Bratislavy, kam posielam návrh na vyradenie registratúrnych záznamov. Tam ich posúdia a povedia, ktoré záznamy môžu byť skartované a ktoré nie,“ vysvetľuje Wiedermann. Jedným dychom však dodáva, že „keďže už dlhší čas sú kapacity archívov naplnené, väčšina dokumentov aj tak nakoniec ostane u nás, na úrade.“

Digitalizácia záznamov

Ako dokáže pri toľkých záznamoch ustrážiť lehoty uchovávaní? Samozrejme, žiadne budúci pri nich netikajú. „Máme v Technopole jedno registratúrne stredisko, ktoré je menšie, a keď som nastúpil, celé som si ho označil a zelektronizoval. Tam viem presne, čo už môžem vyradiť, kde sa to presne nachádza,“ prezrádza a dodáva, že digitalizácia registratúrnych záznamov na úrade je novinkou. „Moji predchodcovia si to strážili tak nejakovo vizuálne,“ krčí ramenami a hovorí, že do budúcnosti by veľmi rád zrealizoval rovnaký proces aj v ostatných strediskách. „To by bol ideálny scenár, ale musí byť na to čas – a ten mi zatiaľ chýba,“ hovorí Wiedermann.

Možno tak trochu aj preto, že musí „behať“ medzi jednotlivými registratúrnymi strediskami, čo – aj keď sú relatívne blízko pri sebe – predsa len požíra drahocenné minúty. O tom, či samospráva plánuje vybudovať jedno centrálné registratúrne stredisko, zatiaľ nepočul. „O takýchto plánoch neviem, ale bolo by to super a najlepšie, ak by to bolo priamo na úrade,“ hovorí.

Ničenie podľa zákona

Spisy, papiere a dokumenty, pri ktorých sa rozhodne, že ich netreba ďalej skladovať, sa musia zničiť – ide totiž o citlivé dokumenty s údajmi, ktoré by sa dali zneužiť.

Wiedermann má na starosti aj manipuláciu so skartačnými boxami. „Skartačných boxov má každý referát zopár, podľa toho koľko ich potrebujú

a skartujú veci podľa potreby, čiže napríklad šmírky, ale aj papiere, ktoré obsahujú GDPR údaje. Potom príde skartačná firma a tá tieto boxy odnesie a zlikviduje v zmysle zákona č.136/2014 Z. z. o ochrane osobných údajov o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Okrem skartačných boxov odnáša skartačná firma aj registratúrne záznamy, ktoré prešli vyradovacím konaním a ich likvidácia bola odsúhlasená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky,“ objasňuje Wiedermann.

Styčný dôstojník pre informačný systém

Hoci napríklad v bratislavskom Starom Meste tamojšie registratúrne stredisko pravidelne navštevujú obyvatelia, aby – často len zo zvedavosti – pátrali v starých dokumentoch, v Petržalke to podľa Wiedermanna nebýva zvykom. „Obyvatelia skôr komunikujú s jednotlivými oddeleniami a referátmi, ktoré potom mne zadajú požiadavku na vyhľadanie,“ vysvetľuje. Čo Petržalčanov zaujíma najviac však povedať nevie, keďže referáty a oddelenia nešpecifikujú, či chcú vyhľadať ten-ktorý spis pre svoje účely alebo na základe dopytu od občana.

Správa „papierovej“ registratúry nie je jedinou Viktorovou agendou. „Okrem tejto činnosti som ešte akýsi hlavný support, teda podpora pre zamestnancov, ktorí pracujú s našim informačným systémom Trimel. Keď im niečo nefunguje, obrátia sa na mňa. Samozrejme, nie všetko dokážem riešiť z mojej pozície, často musím komunikovať priamo s prevádzkovateľmi Trimelu, aby som požiadavky vyriešil,“ hovorí.

Na vysvetlenie: Trimel je informačný, resp. elektronický systém na správu registratúry vo „vnútri“ úradu. Zjednodušene povedané – „keď nám niečo príde na úrad, podateľňa to zaeviduje v Trimeli a potom to posúva na jednotlivé oddelenia a referáty, kde si to už prerozdedia zamestnanci. A presne na to slúži tento informačný systém, aby to bolo všetko elektronické. Lebo, samozrejme, kedysi sa

tie veci robili ručne – a niekde sa ešte aj robia – ale na takom veľkom úrade takej veľkej mestskej časti by to nebolo možné,“ objasňuje Wiedermann.

Ako dodáva, aj keď sa práca „archivára“ zvykne spájať s klišé o sivom introvertovi zahrabanom v starých dokumentoch, v jeho prípade to rozhodne neplatí. „Ja v registratúrných strediskách trávim minimum času. Väčšinou som tu, na úrade, a riešim viac-menej veci, ktoré sa týkajú informačného systému, nie som úplne zahrabaný v papieroch. Určite to nie je introvertná robota.“

Druhý život

Zatiaľ čo počas dňa Viktor Wiedermann bdie nad tým, aby sa každý zamestnanec či obyvateľ dostal k potrebným dokumentom, v noci žije druhý, úprimne, vzrušujúcejší život. Ak máte radi klubovú scénu a baví vás elektronická hudba, môžete ho stretnúť za dídžejským pulsom – napríklad v bratislavskom Nu Spirit Bare.

„Vždy ma to nejako ľahalo hudobným smerom. Trinásť rokov som bral na gitaru, s DJingom som začal niekedy v roku 2010. To som ešte býval v Topoľčanoch, kde som začal robiť aj všelijaké elektronické hudobné akcie. Bola to moja dlhodobá vášeň, až sa to vyprofilovalo do mojich rôznych projektov, v ktorých sa venujem aj vlastnej tvorbe,“ prekvapuje Wiedermann.

Vydal už viacero albumov – v rámci projektov FOM alebo Stereo Shift – zväčša v anglických alebo nemeckých hudobných vydavateľstvách. Dará sa mu? „Myslím si, že áno. Takúto hudbu robí na Slovensku málo ľudí. Zatiaľ sa s tým Slováci zoznamujú, ale mám veľkú podporu od Rádia FM, tí moju hudbu veľmi dobre prijímajú a aj ju hrávajú,“ teší sa Wiedermann. „A keď už teda spomíname tie albumy, koncom júna mi vyšiel ďalší v jednom veľkom nemeckom vydavateľstve s názvom 1990!“

Martina Štefániková

LETO NA DRAŽBIĀKU
OD 28. 6. DO 1. 9.

AUGUST 2024

Trávník pri tenisovej hale - vždy od 18:00 do 19:00

- 2. 8. - Penová párty
- 9. 8. - Šaško Fjodor
- 16. 8. - Mr. Bubble - bublinová show
- 23. 8. - Fakírka Kika (fotenie s hadom + ohňová show)

Pódium pri Šutrovke - vždy od 18:00 do 19:00

- 3. 8. - Sranda Banda (komediálna bruchovravecá show)
- 10. 8. - Divadlo Zábavka - Smiech je najlepší liek
- 17. 8. - Kúzelník Ivan
- 24. 8. - program pre deti

Barracuda bufet - vždy od 18:00 do 19:00

- 4. 8. - Divadlo Zábavka - Buwko a Snivko a veľký filmový sen
- 11. 8. - od 10:00 Letná vlna fantázie – súťaž netradičných plavidiel
- 18. 8. - Divadlo Jaja - Chlapček a divoška
- 25. 8. - Divadlo na hojdačke - Fedor z krajiny Mala



PETRŽALKA



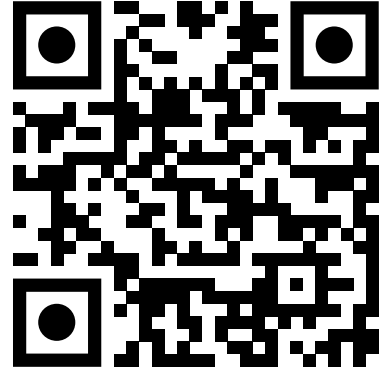
@bratislavapetrzalka



petrzalka.sk/podujatia
*Zmena programu vyhradená.

HLASUJTE ZA OSOBNOSŤ PETRŽALKY 2024 V CENE VEREJNOSTI

Do verejného hlasovania odborné komisie mestskej časti posunuli 15 z päťdesiatky osobností v piatich hlavných kategóriách. V hlasovaní o Cenu verejnosti v roku 2024 môžete jednu podporiť aj vy. Online hlasovanie potrvá **na stránke OSOBNOST.PETRZALKA.SK od 10. júla do 31. augusta, pričom hlasovať môžete tentoraz aj za Junior Osobnosť Petržalky** (viac na s. 8). Piatich z vás odmeníme pozvánkami pre dve osoby na septembrový galavečer v Dome kultúry Zrkadlový háj.



KULTÚRA A ROZVOJ SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA



Otakar Kořinek v Petržalke žije od roku 1986. Vyštudoval právo na Univerzite Komenského v Bratislave a istý čas pôsobil ako právnik. V roku 1991 bol

tlačovým tajomníkom predsedu Federálneho zhromaždenia A. Dubčeka. Pracoval ako novinár, spravodajca TASR v USA (1992 – 1998), pôsobil ako generálny konzul ČSFR v Los Angeles (1992) a Slovenskej republiky v Haagu (2008). Z angličtiny preložil vyše 200 románov, kníh, esejí i divadelných hier. Za umelecký preklad bol dva razy odmenený Hollého cenou (najvyššie ocenenie za preklad), v roku 1988 získal cenu Ludvík za najlepší preklad literatúry sci-fi vo vtedajšej ČSSR a bol zapísaný na Čestnú listinu YBBY za preklad Tolkienovho Pána prsteňov. Napísal prózy Washington – Sedem rokov v centre moci a Vtedy v Amerike, z literatúry faktu Pozývaci list (1988) a beletrizovaný cestopis z Talianska Do Amalfi na kávu.



Anina Botošová začínala ako učiteľka estetiky a dejepisu. V rokoch 1995 až 2002 pôsobila na Úrade vlády SR ako tajomníčka Rady vlády

SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny, v rokoch 2007–2009 bola splnomocnenkyňou vlády SR pre rómske komunity. Významnou mierou sa zaslúžila o štandardizáciu rómskeho jazyka na Slovensku. Založila tradíciu odovzdávania Ceny za ľudskosť osobnostiam podieľajúcim sa na zlepšovaní životných podmienok Rómov. Otvorila tému postavenia rómskej ženy v spoločnosti, participovala na

programoch misijnej práce v rómskych komunitách. Vypracovala katalóg profesií pre rizikové skupiny a najmä pre ženy z rómskych komunít. Participovala na prijímaní prvých základných medzinárodných dokumentov, akými boli Rámcový dohovor, Charta regionálnych alebo menšinových jazykov a iné.



Martin Hatala je spisovateľ, stand-up komik, podcaster, ilustrátor a grafik. Pôvodom z Košíc, dnes už hrdý Petržalčan. Vo vydavateľstve Artis Omnis mu

vyšli doposiaľ tri knihy, je stabilnou súčasťou stand-up projektu Silné reči, má vlastný podcast Geekfellaz s Vladom Mikulášom a je aktívnym členom literárneho klubu Spisopriatelía. Písaniu a rozvíjaniu mladých literárnych talentov sa venuje už 20 rokov – spoluorganizoval literárny seminár Medziriadky, pravidelne býva porotcom literárnych súťaží (napr. Literárny Zvolen) a s ďalším Petržalčanom, Marekom Vaňousom z OZ Spisopriatelía, tvoria podcast Aj Ty Môžeš Písať zameraný na pomoc začínajúcim autorom. Pravidelne sa zúčastňuje literárneho klubu v Petržalskej knižnici. Vo svojich stand-upoch veľmi vtípne spracúva aj tematiku sklerózy multiplex (SM), ktorá mu bola diagnostikovaná.

VZDELÁVANIE



Vladimír Kovár zasvätil život práci s mládežou. Dlhé roky pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na fakulte Chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity (STU) a na Materiálovo-technologickkej fakulte STU. Vedenie STU mu udelilo bronzovú plaketu za

mimoriadne zásluhy o rozvoj STU v Bratislave a rozvoj vzdelanosti a vedy. Trikrát bol poslancom miestneho zastupiteľstva v Petržalke. Bol prezidentom Mensa Slovensko (1997-2001), angažoval sa v Slovenskej numizmatickej spoločnosti (bronzová medaila Za zásluhy o rozvoj numizmatiky), je nositeľom zlatej plakety prof. J. Janského za darcovstvo krvi. Napísal knihu – Poďme na to logicky.



Ľuboš Kačírek je historik, muzeológ, vysokoškolský pedagóg, ale aj turistický sprievodca; autor a spoluautor desiatok historických publikácií,

autor učebníc dejepisu pre základné a stredné školy, no predovšetkým zanieteny bádateľ histórie Petržalky. V Petržalke býva od roku 1982 a jej história ho zaujala natoľko, že ju začal podrobne študovať, pátrať po dokumentoch, dobových artefaktoch, ktoré by priblížili život v Petržalke od 19. storočia po dnešok. Lásky a zaujatiu k histórii Petržalky vedie aj svojich študentov, ktorých zapojil aj do prípravy viacerých výstav o dejinách Petržalky, vrátane cyklu Taká bola Petržalka. Svoje bádanie zhrnul vo viacerých publikáciách – Petržalka do roku 1918, Petržalka v rokoch 1919 – 1946, 100. výročie pripojenia Petržalky k Československu, Petržalka – oddychové zázemie Bratislavy v 19. storočí a Taká bola Petržalka.



Janette Motlová je riaditeľkou Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Vyštudovala sociálnu prácu na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. V minulosti pôsobila na Úrade splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity.

Založila Rómsky inštitút a venovala sa rozvoju rómskych detí a mládeže ako riaditeľka i manažérka pre oblasť rozvoja práce s rómskou mládežou. Za svoje blogy získala Novinársku cenu, ocenenie Gipsy Spirit v kategórii Médiá (2015) a ocenenie MOST za Dlhodobý prínos v oblasti práce s mládežou. Nadácia Orange jej udelila ocenenie za Mimoriadny prínos v oblasti budovania občianskej spoločnosti (2017). Je autorkou viacerých publikácií, metodík a inovatívnych prístupov v práci s ohrozenými skupinami ľudí. Napísala aj autobiografický román Cigánka. Je vydatá, má tri deti, z nich jedno adoptívne a žije dlhé roky v Petržalke.

ŠPORT



Alica Chládeková-Grófová v Petržalke žije od roku 1981. Športovú kariéru začala v Rači a už v trinástich rokoch pôsobila v celoštátnej stolnotenisovej lige. Ako juniorka získala osem medailí a miesto v reprezentácii Československa.

Najväčší úspech dosiahla na stolnotenisových MS v Sarajeve v roku 1973 – získala striebornú medailu v dvojhre a bronzovú v zmiešaných štvorhre. Odvtedy sa žiadnej Európanke nepodarilo prebojovať na svetovom šampionáte do finále. Od roku 1987 pôsobila v rakúskom stolnotenisovom klube. Počas kariéry získala 30 medailí na šampionátoch po celom svete. Od roku 2018 organizuje v rámci Slovenska podujatia k Svetovému dňu stolného tenisu, ktorý je 6. apríla.



Viera Ripková je majiteľkou ženského fitnesscentra v Petržalke, ktoré je už pätnásť rokov oázou zdravia a dobrej nálady pre ženy bez rozdielu veku (najstaršia členka má 82 rokov). Okrem cvičenia sa venuje propagovaniu zdravej výživy, socializácii seniorov, charite, organizuje výlety, náučné pobyty, turistické, cyklistické akcie, otužovanie, spolu s členkami fitnesscentra sa zapája do známych bratislavských behov. Veľa žien vďaka nej našlo nový zmysel svojho života.



Matej Beňuš reprezentuje Slovensko vo vodnom slalome. Od narodenia býva v Petržalke – vyrastal v športovej rodine. Je držiteľom 8 zlatých medailí z MS vo vodnom slalome a 7 zlatých medailí z majstrovstiev Európy v kategórii hliadok. V individuálnych disciplínach získal

bronzovú medailu na MS 2011 a striebro a dva bronz z ME 2010, 2013 a 2015. Je taktiež celkovým víťazom Svetového pohára z rokov 2010 a 2015, ku ktorým pridal v ďalších rokoch dve strieborné a dve bronzové umiestnenia. Okrem toho je víťazom Slovenského pohára v ročníkoch 2010 a 2012, v roku 2009 skončil bronzový. Na Letných olympijských hrách 2016 v Rio de Janeiro získal striebornú medailu. Vo vodnom zjazde získal v roku 2017 na majstrovstvách sveta striebornú medailu.

SOCIÁLNA PRÁCA



Marianna Bezeková pracuje v Univerzitetnej nemocnici na Antolskej v Petržalke od otvorenia ako všeobecná lekárka pre deti a dorast. Pomohla veľkému množstvu detí, čo je však cennejšie ako lekárska pomoc, je jej láska k deťom a oddanosť práci. Pred desiatimi rokmi (ako 60-ročná) pôsobila pol roka v Ugande, aby si splnila sen pomáhať deťom v Afrike.



Janka Sebera Chládecká sa dlhoročne venuje vzdelávaniu seniorov. Je zakladateľkou PLUS - Petržalskej letnej univerzity seniorov, na ktorej mestská časť Bratislava-Petržalka spolupracuje s Ekonomickou univerzitou Bratislava už od roku 2019. Je zakladateľkou a riaditeľkou Petržalskej klubovne aktívnych seniorov na Osuského ulici v Petržalke. Je dôležitým článkom v spolupráci medzi Mestskou časťou Bratislava-Petržalka a Ekonomickou univerzitou. Pre svojich kolegov a spolupracovníkov je pre svoj mimoriadne srdečný a aktívny prístup k problematike vzdelávania seniorov vzorom a inšpiráciou.



Juraj Vittek, Otec Juraj, je vyše dvadsať rokov rímskokatolíckym kňazom, aktuálne farárom a hlavou komunity veriacich v Petržalke vo farnosti Svätej rodiny. Služí aj na rôznych ďalších úrovniach života bratislavskej arcidiecézy. Je doktor filozofie – prednáša metafyziku a filozofiu poznania na katedre filozofie na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Pôsobí aj vo viacerých médiách. Teší sa obrovskej obľube medzi farníkmi a farničkami a svojím entuziazmom rozdáva radosť a nádej celej komunite.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE



Ochrannárske združenie BROZ vzniklo v roku 1997, vedie ho Petržalčan Tomáš Kušík. Tvorí ho tím profesionálnych ochránárov, ktorí realizujú

mnohé ochrannárske opatrenia v chránených územiach, ale aj mimo nich. Zameriavajú sa na oblasť Podunajskej nížiny, ale mnohé projekty zasahujú aj do iných častí Slovenska. Na území Petržalky BROZ realizuje ochranu lužných lesov. Zásluhou združenia bol zastavený veľkoplošný holorub v Ovsišti, rozsiahlym výrubom zabránili aj v ďalších lokalitách. Členovia BROZ vypracovali projekt ochrany, na základe ktorého bola vyhlásená prírodná rezervácia Starý háj. Podieľali sa na vyhlásení chránených areálov Chorvátske rameno, Pečniansky les a Soví les. V oblasti Ovsíštskej riviéry vybudovali hniezdnu stenu, ktorú od roku 2021 využívajú brehule hnedé.



Jonáš Gruska je zvukový umelec a nadšený mykológ, zakladateľ vydavateľstva LOM, priestoru LOM v Petržalke a festivalu MYKOLOM. Je autorom knihy Petržalské lišajníky a webovej stránky, ktorá mapuje lišajníky rastúce na petržalských betónových štruktúrach. Kniha obsahuje krátky úvod o tom, ako lišajníky fungujú, ako sa rozmnožujú a na čo sa využívajú, ako aj malý atlas najčastejších druhov. Múriky sú zaznačené aj na mape, podľa ktorej je možné lokality nájsť a preskúmať. Organizoval podujatie Občianska veda a úvod do lišajníkov.



KOZA v háji je jednou z prvých komunitných záhrad v Petržalke. Vznikla v marci 2018 založením občianskeho združenia KoZa v Háji („komunitná záhrada v Starom háji“). Hlavným cieľom je revitalizácia nevyužívaného priestoru schátraných pieskovísk v lokalite Hrobákovej ulice a vybudovanie fungujúcej komunitnej záhrady. KOZA v háji je krásny príklad komunitnej angažovanosti obyvateľov. Nie je len o pestovaní zeleniny vo vyvýšených záhonoch, ale najmä o vzájomnej spolupráci na skrášľovaní svojho okolia. Svoje skúsenosti ďalej zdieľajú aj s ostatnými obyvateľmi Petržalky, ktorí si vytvorili podobné komunitné priestory.

JUNIOR OSOBNOSŤ PETRŽALKY: CENA VEREJNOSTI

Krátko pred koncom roka ocenila Petržalka juniorské osobnosti. V online hlasovaní z nich môže verejnosť onedlho zahlasovať za tú svoju.

Športové, umelecké, ale aj intelektuálne úspechy a ľudskosť boli hlavnou témou 13. ročníka udeľovania ceny Junior Osobnosť Petržalky. Výnimočných žiakov základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti navrhli na titul riaditeľky a riaditeľia – a nebolo ich treba hľadať lupou, naopak, iba s ťažkosťami dokázali vybrať len desiatich. Presnejšie deviatich plus jedného, ktorý za záchranu života spolužiaka získal ocenenie Detský čin roka.

Vedenie škôl už teda rozhodlo, teraz je rad na vás. Tento rok totiž **po prvý raz** môže absolútnu cenu Junior Osobnosť Petržalky vybrať aj verejnosť. Online hlasovanie potrvá **od 10. júla do 31. augusta na stránke OSOBNOST.PETRZALKA.SK**. Okrem dobrého pocitu získajú piati vyžrebovaní hlasujúci pozvánky na septembrový slávnostný galavečer Osobnosti Petržalky 2024.

Martina Štefániková



NOMINOVANÍ JUNIORI

Adela Matyášová (ZŠ Černyševského, 5. ročník) miluje tanec, špeciálne show dance, v ktorom dosahuje medzinárodné úspechy. Napríklad vlní s tímom obsadila na Majstrovstvách sveta v nemeckej Riese 4. miesto a na Majstrovstvách Európy v Lašku (Slovinsko) získala vo formáciách dokonca zlato. Adela reprezentuje školu aj na Hviezdoslavovom Kubíne.

Kristína Paršová (ZŠ Dudova, 9. ročník) je majsterkou slovenského jazyka. Potvrdzujú to jej výsledky z okresného a krajského kola Olympiády v slovenskom jazyku a literatúre, kde sa umiestnila na 1. a 2. mieste. A nielen to – o svoju vášeň sa delí prostredníctvom prác realizovaných v rámci programu Mój svet slovenčiny, pre ktorý vytvorila neuveriteľných 27 projektov.

Lucia Krajčíková (ZŠ Gessayova, 9. ročník) je jednoducho jednotka – a presne taký bol počas celých deviatich rokov aj jej prospech – ani raz sa nevychýlil z priemeru 1,0. Pravidelne sa zúčastňuje olympiád a súťaží a dosahuje skvelé výsledky. V tomto školskom roku postúpila z 1. miesta v dejepisnej olympiáde do krajského kola.

Natália Černošousová (ZŠ Tupolevova, 9. ročník) je aktívnou členkou školského parlamentu, dobrovoľníčkou pri zbierkach Biela pastelka, Deň narcisov či Modrý gombík. Je všestranne úspešnou žiačkou. Školu reprezentuje najmä v športových súťažiach, získala 2. miesto v Olympijskom odznaku všestrannosti, aj v školských basketbalových a volejbalových turnajoch. Úspechy zbiera i na poli vedy – v chemickej olympiáde a na medzinárodnej súťaži Fyzikálny náboj. Je členkou detského FS Hájenka.

Simon Matejka (ZŠ Turnianska, 5. ročník) sa od raného detstva venuje šachu. Jeho výsledky hovoria za všetko – opakovane obsadzuje najvyššie priečky slovenských (i európskych) majstrovských turnajov. Tento rok sa umiestnil na 1. mieste na Majstrovstvách Slovenska v Štandard šachu v kategórii chlapcov do 12 rokov a o titul sa chystá zabojsť aj na majstrovstvách sveta v Taliansku.

Tomáš Marták (ZŠ Budatínska, 9. ročník) je výborný žiak, zdatný športovec, vynikajúci recitátor a vášnivý milovník umenia – ktoré i sám realizuje. Ako spoluautor napríklad vytvoril živú maketu sály baletu SND. Aktívne sa zapája do organizácie školských akcií – ako výtvarník, účinkujúci i technik.

Hana Lilith Slavkovská (ZŠ Černyševského, 5. ročník) vyniká v matematike i v umeleckom prednese. V roku 2023 sa zúčastnila súťaže Easy Math, kde úspešne ukončila pokročilú úroveň programu mentálnej matematiky, pravidelne zažiarila na recitačnej súťaži Hviezdoslavov Kubín.

Matúš Scholtz (ZŠ Lachova, 8. ročník) okrem toho, že je vynikajúcim žiakom a úspešným riešiteľom rôznych predmetových olympiád (geografia, matematika, dejepis a informatika), má aj druhý život. Trávi ho na brehu jazier, potokov či riek – je totiž vášnivým súťažným rybárom. Na rybárskych pretekoch Liga mládeže finále LRV feeder sa v roku 2023 umiestnil na 3. mieste, úspešne reprezentoval aj na Majstrovstvách SR juniorov 2023 v love rýb.

Roman Biel (ZŠ Turnianska, 7. ročník) je ako všetky juniorské osobnosti Petržalky vynikajúcim žiakom. Zanieteny tanečník spoločenských tančov pritom delí svoj čas medzi školu a tréningy. Jeho vitrínu zdobí mnoho trofejí, spomeňme 1. miesto v súťaži Junior I C SITT Merano Taliansko, dve 1. miesta na Veľkej cene južnej Moravy 2024 či striebro na Newcastle Dance Trophy. A ešte zaujímavosť: v roku 2019 Roman vyhral kastíng na rolu 6-ročného M.R. Štefánika vo filme Generál (zatiaľ nedokončený).

Sebastián Kráľovič (ZŠ Budatínska) Sebastiánov príbeh i ocenenie sú trochu iné, než tie predošlé – cenu Detský čin roka totiž získal za záchranu ľudského života. Vďaka všímavosti, duchapřítomnosti a pohotovej reakcii zabránil nerozvážnemu činu spolužiaka, ktorý by mohol mať fatálny koniec.

MESTSKÁ ČASŤ UROBILA PRVÝ KROK K VLASTNEJ ENERGII ZO SLNKA

Poslanci na júnovom zasadnutí zastupiteľstva podporili vznik tzv. energetického spoločenstva.

Petržalka sa tak stane prvou obcou v Bratislavskom kraji – a jednou z prvých na Slovensku –, ktorá takéto združenie vytvorila. Ciele tohto projektu sú ambiciózne, pre mnohých možno až futuristické – na začiatku výroba vlastnej energie „zo slnka“ pre organizácie mestskej časti (školy, plavárne...), na konci, ak všetko dobre pôjde, aj možnosť ponúknuť nespotrebovanú energiu obyvateľom. Podrobnosti v rozhovore priblížil petržalský poslanec a vicestarosta **Ján Karman**.

Mohli by ste vysvetliť, čo to vlastne je energetické spoločenstvo?

Zjednodušene povedané, je to združenie, ktorého členovia si môžu medzi sebou zdieľať vyrobenú energiu. Predstavte si situáciu, ktorá

by mohla nastať v bytovom dome: Obyvatelia ani zďaleka nie sú v rovnakom postavení ako majitelia rodinných domov, ktorí majú možnosť nainštalovať si fotovoltaické panely. Takáto domácnosť si sama vyrába elektrickú energiu a sama ju aj spotrebuje. A ak jej vzniknú prebytky, môže ich uložiť do fyzickej batérie alebo na základe zmluvy o výkupe či virtuálnej batérie ju poslať do distribučnej sústavy. Lenže v bytovom dome má každá domácnosť vlastný prístup do distribučnej sústavy a vlastné meranie. Jednoducho – nebolo by možné pripojiť viacero bytov tak, aby každý samostatne využíval vyrobenú elektrinu zo spoločnej fotovoltaickej elektrárne umiestnenej napríklad na streche. Do úvahy by mohlo pripadať len využívanie takejto energie v spoločných priestoroch – no pod-



Dve menšie fotovoltaické elektrárne s výkonom do 10kW sú už zrealizované na ZŠ Černyševského a ZŠ Dudova. | Foto: Ivana Vrabľová

statná spotreba sa sústreďuje práve do jednotlivých bytov. Energetické spoločenstvo však môže vyriešiť aj takýto prípad. Po schválení novely zákona o energetike č. 251/2012 je tento pojem už aj legislatívne zarámčovaný a definuje energetické spoločenstvo ako právnickú osobu, ktorá je založená na účel výroby, dodávky, zdieľania, uskladňovania i distribúcie elektriny, ale napríklad aj činnosti agregácie alebo prevádzky nabíjacej stanice.

Prečo sa Petržalka rozhodla takéto spoločenstvo založiť?

Petržalka má v tejto oblasti neskutočný potenciál a postupne ho začíname naplňovať. Len celková plocha striech, ktorú máme k dispozícii na 11 základných školách a 21 budovách materských škôl je fond, ktorý nás môže dostať na pozíciu najväčšieho lokálneho výrobcu elektrickej energie. Okrem toho mestská časť vlastní alebo má zverené budovy, ktoré slúžia pre potreby našich organizácií Kultúrne zariadenia Petržalky a Stredisko sociálnych služieb. No a keď k tomu pridáme aj Športové zariadenia Petržalky, ktorých budovy majú okrem možnosti vyrábať elektrickú energiu aj vysokú spotrebu, vyskladáme z toho stavebnicu, do ktorej všetko krásne zapadne. Keď elektrárne na školách vyprodukujú viac energie, ako sú schopné

spotrebovať, budeme ju vedieť presmerovať – do plavárne alebo do športových hál, ktoré fungujú do neskorých večerných hodín. Energetické spoločenstvo a náš kvalitný tím na projektovom a investičnom oddelení budú pre túto stavebnicu základnými kameňmi.

Stihla už mestská časť v tomto smere niečo zrealizovať? A neskončia plány iba na papieri?

Ak by som hovoril v teoretickej rovine, spomenul by som možnosť výstavby bioplynovej stanice a fermentorov na spracovanie bioodpadu, ktorý vzniká v domácnostiach a poctivo ho už v Petržalke triedime. To sú vízie, ku ktorým sa možno dostaneme v budúcnosti. Navyše spracovanie odpadov je v kompetencii magistrátu, nie mestskej časti. My sa však bavíme v reálnej rovine o pláne budovania fotovoltaických elektrární, pričom dve menšie s výkonom do 10kW sú už zrealizované na ZŠ Černyševského a ZŠ Dudova – jedna dokonca s fyzickou batériou. Úložiská elektriny nám otvoria dvere k realizácii nabíjacích staníc. Energetická zóna Pankúchova je zase súbor energetických opatrení a lokálnej výroby elektrickej energie na budovách v rámci areálu, kde stojí ZŠ Pankúchova, Spojená stredná škola zriadená VÚC a multifunkčná športová hala, ktorú stavia Petržalka.

Bavíme sa teda o plánoch pre toto volebné obdobie a už onedlho budeme vidieť panely na strechách našich budov.

Obyvateľov Petržalky asi najviac zaujíma, či budú mať aj oni z tohto projektu nejakú výhodu. Budú?

V tomto je energetické spoločenstvo úžasná vec. My všetci sme obyvatelia Petržalky a teda platí, že ak sa bude dať mestskej časti, ktorá dokáže na energiách ušetriť, o toľko viac prostriedkov môže smerovať k ďalším investičným projektom, ktoré môžeme spoločne užívať. Skvelé však je, že energetické spoločenstvo umožňuje členstvo aj fyzickým osobám, a teda ktorýkoľvek obyvateľ Petržalky sa bude môcť v budúcnosti pripojiť a čerpať výhody spoločenstva. Podmienkou pre pripojenie je zaobstaranie a inštalácia inteligentného merača na svojom odbernom mieste a nastavenie zmluvných vzťahov. Hoci dnes ešte nie je možné oslobodiť sa od distribučných poplatkov, verím, že v budúcnosti k takémuto efektu môže dôjsť. Rozširovaním energetických spoločenstiev sa totiž bude znižovať distribuovaný objem elektriny naprieč distribučnou sústavou, čo bude mať vplyv na výber poplatkov, ale aj znižovanie odberu od dodávateľov. Distribučné poplatky by sa teda mali postupne znižovať alebo úplne zaniknúť. Pozitívne príklady už teraz môžeme vidieť v krajinách západnej Európy, inšpiratívne je najmä susedné Rakúsko. Zapojením vlastných obyvateľov do energetického spoločenstva navyše posilňujeme lokalpatriotizmus a zvyšovanie záujmu o spôsob a financovanie vlastných energetických potrieb. Je to veľká vec a profitovať z toho bude v konečnom dôsledku každý Petržalčan.

Martina Štefániková

ZELENÁ PETRŽALKA AJ VĎAKA CENTRÁLNEMU ZÁSOBOVANIU TEPLOM

Centrálné zásobovanie teplom (CZT) v súčasnosti patrí k najefektívnejším a najekologickejším spôsobom vykurovania a dodávok teplej vody do domácností.

Medzi hlavné výhody patrí aj spoľahlivosť a bezpečnosť, ktoré pre obyvateľov Petržalky zabezpečuje spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a.s..

Čo možno nevíete o CZT

Centrálné zásobovanie teplom, niekedy označované aj ako centralizované diaľkové vykurovanie alebo sieť diaľkového tepla, predstavuje možnosť ako efektívne a ekologicky zásobovať teplom veľké sídliskové aglomerácie. Úspešným príkladom využitia CZT je aj najľudnatejšia mestská časť v strednej Európe – bratislavská Petržalka s takmer 40-tisíc domácnosťami pripojenými na CZT. Tento spôsob vykurovania sa využíva nielen u nás, ale je vysoko preferovaný aj v európskych krajinách, či už ide o susedné Rakúsko, Českú republiku, Dánsko či Fínsko.

Zelené vykurovanie

Centrálné zásobovanie teplom v Petržalke aktuálne tvorí 20 výhrevní s celkovým inštalovaným výkonom takmer 269 MWt. Distribučná sieť petržalského CZT má viac ako 160 kilometrov potrubia, čo predstavuje vzdialenosť zhruba medzi Bratislavou a Banskou Štiavnicou. Tepelné rozvody prepájajú výhrevňu s odovzdávacími stanicami tepla (OST) a bytovými domami – odberateľmi. Jedna výhrevňa v MČ Petržalka zásobuje v priemere asi 1 900 domácností.

Aké výhody prináša CZT od Veolie?

Myslíme a konáme ekologicky

Mnohí ani netušia, že aj to, čím kúrime, môže bezprostredne ovplyvniť kvalitu životného prostredia a že medzi najekologickejšie spôsoby vykurovania patrí práve CZT. Je to preto, lebo teplo sa vyrobí v jednom centrálnom zdroji a prostredníctvom podzemných rozvodov sa dodá do viacerých bytových domov súčasne. Komíny na obytných domoch sú nahradené jedným, ktorý je situovaný v rámci výhrevne. Komín výhrevne je neustále monitorovaný a musí spĺňať prísne limity vypúšťaných emisií, v zmysle zákona. Aj mest-



Zákazník má jedinú úlohu: otočiť termoregulačný ventilom na radiátore a nastaviť si požadovanú teplotu, aby sa doma cítil príjemne. | Ilustračné foto: Pixabay

ská časť Petržalka chráni ovzdušie, a tým aj zdravie svojich obyvateľov využívaním systému diaľkového vykurovania.

Kráčame s dobou

Tam, kde je rozvinuté CZT, majú Ľudia okrem čistejšieho ovzdušia aj tzv. smart energiu. Teda energiu vyrobenú efektívnym spôsobom nízkouhlíkovými technológiami v určenom množstve, kvalite a čase podľa požiadaviek zákazníkov. Je dôležité uvedomiť si, že celkovú úsporu energie možno dosiahnuť hlavne zodpovedným prístupom k vlastnej spotrebe.

Komfort a pohodlie na prvom mieste

Výhodou CZT je aj to, že všetko potrebné na zabezpečenie dodávky tepla až k vám domov zariadenia kvalifikovaní odborníci 24 hodín denne a 365 dní v roku. Vždy sa môžete spo-

ľahnúť na nepretržitý dohľad nášho dispečingu a nonstop havarijnú službu. Naši odborníci sa starajú o dôkladnú údržbu a obnovu tepelných zariadení a zabezpečujú pravidelné servisné kontroly a revízie zariadení.

Odberateľom tak odpadá časovo aj ekonomicky náročná problematika zabezpečenia paliva, správneho nastavenia a chodu spaľovacieho zariadenia, jeho servisu, údržby a revízie. Náš zákazník má jedinú úlohu: otočiť termoregulačným ventilom na radiátore a nastaviť si požadovanú teplotu, aby sa doma cítil príjemne.

Istota tepla po celý rok

Všetky naše technológie neprestajne sledujeme a v prípade výskytu poruchy alebo havárie (aj na zariadeniach externej infraštruktúry) okamžite reagujeme. Teplo vyrábame v bezpečnej vzdialenosti a k vám je prenášané v podobe horúcej vody, ktorá nehori, nie je jedovatá, ani nemôže vybuchnúť. Vždy však máme pripravené aj záložné zdroje, takže s nami máte istotu, že sa dodávky tepelnej energie nikdy dlhodobo neprerušia.

Informácie z prvej ruky

Sme tu pre vás 24 hodín denne 365 dní v roku na telefónnom čísle **0850 325 542** alebo na e-maile klient@veoliaenergia.sk. Komunikovať s nami môžete aj cez technologickú no-vinku **Veolia Chatbot**, ktorý je na našom webe veoliaenergia.sk. Určite vám pomôže nájsť odpovede na otázky o dodávkach tepla a teplej vody, o odstávkach a poruchách, poskytne tipy a triky na šetrenie tepla a ďalšie užitočné informácie.

Sme spoľahlivý dodávateľ s dlhoročnou tradíciou

Naša skupina pôsobí na Slovensku od roku 1993. Teplo a teplú vodu dodávame do viac ako 85-tisíc domácností v 22 mestách a obciach. Môžeme sa oprieť o bohaté skúsenosti skupiny Veolia, ktorá pôsobí vyše 170 rokov na celom svete nielen v energetike, ale aj vo vodárenstve a v odpadovom priemysle.

Lucia Burianová
Veolia Energia Slovensko, a.s.



Veolia hľadá nových kolegov!

Máte záujem pracovať pre stabilnú spoločnosť? Vo Veolii spoločne tvoríme férové a priateľské pracovné prostredie, v ktorom nájdete rovnováhu medzi pracovným a osobným životom. Ak neradi sedíte na jednom mieste a máte radi prácu v teréne, máme ponuku práve pre vás.

STROJNÍK TEPELNO-ENERGETICKÝCH ZARIADENÍ

NÁPLŇ PRÁCE, PRÁVOMOCI A ZODPOVEDNOSTI

- ◆ zastrešovanie obsluhy a vizuálna kontrola tepelno-energetických zariadení (kotly, výmenníky, kogeneračné jednotky, tepelné čerpadlá) v rámci Bratislavy,
- ◆ spolupráca so všetkými pracovnými skupinami pri výrobe energetických médií,
- ◆ zodpovednosť za včasné nahlásenie zistených porúch na tepelno-energetických zariadeniach a rozvodoch a spolupráca pri odstraňovaní havarijných stavov.

POŽIADAVKY NA ZAMESTNANCA

- ◆ podmienkou je vodičský preukaz skupiny B,
- ◆ samostatnosť, zodpovednosť, flexibilita, dobré komunikačné schopnosti,
- ◆ výhodou, nie však podmienkou, je technické vzdelanie, kuričský preukaz V. triedy, osvedčenie na obsluhu tlakových a plynových zariadení.

V prípade, že nevlastníte príslušné osvedčenia, zabezpečíme vám ich. Pracovné skúsenosti vám budú s radosťou odovzdávať skúsení kolegovia, ktorí majú so zaškolením bohaté skúsenosti.

PRACOVNÁ DOBA

- ◆ zmeny od 6:00 do 18:00 hod. a od 18:00 do 6:00 (denná, nočná, 2 dni voľna)

ZAMESTNANECKÉ VÝHODY, BENEFITY

- ◆ každoročné zvyšovanie miezd, stravné v hodnote 9,40 € za každý odpracovaný deň (aj počas dovolenky),
- ◆ 4 dni voľna navyše,
- ◆ bonus za odporúčenie nového zamestnanca od výšky 200 €,
- ◆ DDS - príspevok zamestnávateľa do 3. piliera,
- ◆ MultiSport karta, príspevok na voľnočasové aktivity (relax, kultúra, šport, cestovanie a pod.),
- ◆ príspevky pri pracovných jubileách, pri narodení dieťaťa, pri svadbe,
- ◆ množstvo zliav u našich vybraných partnerov (ubytovacie služby, obchody).

MZDOVÉ PODMIENKY (brutto)

- ◆ od 1000 € + ročná výkonnostná prémie,
- ◆ mzdové kompenzácie za prácu v noci/víkendy/sviatok,
- ◆ zvýšenie mzdy po skúšobnej dobe.

Ak máte záujem stať sa súčasťou Veolie, neváhajte nám poslať svoj životopis na e-mailovú adresu **ludske.zdroje@veoliaenergia.sk**

Viac informácií o práci vo Veolii nájdete aj na našej webstránke
www.veoliaenergia.sk



LESY SR

MINISTERSTVO
PŔODOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DOSTIHY V PETRŽALKE

32. ROČNÍK S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU

Slovenské derby

14. JÚLA 2024

OD 12:00 HOD.

50 ROKOV
1974-2024

*Bobatá tombola a sprievodný program.
Súťaž o najelegantnejšiu dámu v klobúku
a detský klobúčik.*

MINISTERSTVO
PŔODOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NENECHAJTE SI UJSŤ LETNÉ DOSTIHY

50 ROKOV
1974-2024

28. JÚL
ROVINOVÉ DOSTIHY

11. AUGUST
29. CENA WHISKY

**AREÁL
OTVORENÝ
UŽ OD 12:00**

08. SEPTEMBER
32. SLOVENSKE OAKS
VELKÁ STAROHÁJSKA
STEEPLECHASE

ČO SA SKRÝVA ZA ÚTOKMI VRÁN NA ČLOVEKA?

Aj keď mestská časť zaznamenala viaceré podnety na agresívne správanie vrán, situácia známa zo slávneho hororu Vtáci nehrozí. Záleží však aj na ľuďoch.

Odpad vyhádzaný zo smetiakov, hlasné krákanie, náznaky útoku na psov či na ľudí. Nielen obyvatelia Petržalky vyjadrujú obavy z agresívneho správania vrán a ich premnoženia. Referát životného prostredia však situáciu monitoruje a hovorí, že premnoženie vrán na území mestskej časti potvrdené nie je. „Sú ale evidované lokality, kde sa zhromažďujú vo väčšom počte, čo môže budiť dojem premnoženia,“ vysvetľuje odborná referentka **Karolína Vaseková**. Ako dodáva, aj v súvislosti so správaním ľudí sa stratégia získavania potravy u vrán – ale aj iných druhov vtákov – zmenila. Z extravilánu sa presídlili bližšie k človeku.

Prečo vrany útočia na ľudí

„Útoky vrán majú niekoľko príčin, no všetky prípady majú spoločného menovateľa – ochrana mláďat, či už je opodstatnená alebo nie,“ objasňuje zoológ **Ján Kaľavský** zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Zdôrazňuje, že v čase výchovy mláďat je prirodzené, že si rodičia chránia mláďatá. Pokiaľ mláďa vrany, ktoré sa nachádza na zemi, zoberieme do rúk, je normálne, že prívola na pomoc rodičov – tí začínú v dôsledku nervozity krákať a robiť nálety na prípadného narušiteľa.

„Problémom je, že vrany sú vysoko inteligentné a každá jedna negatívna skúsenosť sa im ukladá do pamäte. Preto sa môže stať, že ak sa ony alebo ich mláďatá dostali často do konfliktu s človekom, môže táto nervozita časom prerásť do agresie a otvoreného nepriateľstva, ktoré sa prejavuje napríklad aj útokmi mimo ochrany mláďat,“ vysvetľuje Kaľavský.

Rovnako platí, že ak mali vrany negatívnu skúsenosť so psom, môžu neskôr vykazovať agresívne správanie voči každému psovi a človeku, čo ho venčí. Tie najagresívnejšie jedince môžu na človeka útočiť aj bez toho, že by sa mláďať a chytil. Niekedy stačí, že len prechádza okolo a o prítomnosti mláďať a nemusí ani vedieť.

Útoky sú, našťastie, vo väčšine prípadov len predstierané. Vrans robia akési „nálety“, pri ktorých sa môžu človeka dotknúť krídlami



Vrans najčastejšie útočia na ľudí či zvieratá v čase hniezdenia. Ide však len o predstierané útoky. Ilustračné foto: Envato Elements

alebo ho dohnúť – zážitok je to rozhodne nepríjemný. „Voľne žijúce vrany hniezdiace na sídlisku to robia len v ojedinelých prípadoch, žiaľ, takmer všetky vrany, ktoré boli odchované v zajatí alebo stratili plachosť, napríklad v dôsledku aktívneho prikrmovania, vykazujú známky agresívneho chovania v čase výchovy mláďat,“ upozorňuje Kaľavský.

Strácajú plachosť

Na agresívnom správaní však môže mať svoj podiel aj nezodpovedné správanie ľudí. Ide najmä o prípady, kedy v dobrej viere, že pomôžu, odnesú domov mláďa vypadnuté z hniezda a chovajú ho, až do kým nedokáže lietať.

Podľa Kaľavského je to chyba. „Mláďatá vrán odchované v zajatí a následne vypustené do mestského prostredia sú veľkým problémom. Ak aj takúto vranu vypustím do prírody za mestom, je takmer isté, že sa vráti do mestského prostredia. Životom v blízkosti človeka stráca prirodzenú plachosť, a to dokonca do takej miery, že sa človeka nielen že vôbec nebojí, ale často aktívne vyhľadávajú jeho prítomnosť,“ objasňuje odborník.

„Keď tieto mláďatá dospejú a začínú hniezdiť, nastávajú skutočné problémy, ktoré môžu mať vážne dôsledky, keďže vrany mláďatá môžu chrániť až do takej miery, že v dôsledku straty plachosti doslova útočia na ľudí. Vrans odchované v zajatí môžu pre ľudí predstavovať nebezpečenstvo, v lepšom prípade sú len obtiažujúce, no takmer vždy je nutný ich odchyt,“ hovorí. Prípadná „prevýchova“ vrán, ktoré

stratili plachosť, je síce podľa Kaľavského možná, ale pri súčasnom akútnom nedostatku chovných staníc v hlavnom meste, prakticky nerealizovateľná.

Čo robiť pri útoku

Hoci väčšina útokov vrán na človeka je iba predstieraná, môže sa stať, že príde aj k reálnemu kontaktu. „Zatiaľ nevidujeme prípad, že by vrana človeku ublížila viac ako dohnutím či poškeriabaním pazúrmi. Ak nastane situácia, že na nás vrany začínú útočiť, je to vždy z dôvodu, že sa v našej blízkosti nachádza ich mláďa. Vtedy treba z miesta čo najrychlejšie odísť a chrániť si hlavu, najmä ak sa nálety vrán opakujú. Zvyčajne po pár desiatkach metrov už vrany neútočia a človeka ďalej neprenasledujú,“ radí Kaľavský a dodáva, že ak takýto prípad nastane, je potrebné kontaktovať **Pohotovostnú linku Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky**, ktorá je k dispozícii denne od 8:00 do 22:00 (tel. č. +421 903 298 333) alebo **Karolínu Vasekovú** z petržalského referátu životného prostredia (tel. č. +421 947 487 227).

Kaľavský priznáva, že agresívne dospelé vrany sa dajú odchytiť len veľmi ťažko, „je však možné mláďa premiestniť do vhodnejšieho prostredia, kde nie je taký častý a blízky pohyb človeka. Obvykle po vhodnom presune útoky daného páru vrán úplne prestanú,“ uzatvára.

Karolína Vaseková
referát životného prostredia

DNI PETRŽALKY 2024 LÁMALI REKORDY

Viac ako 60-tisíc návštevníkov (z celého Slovenska, mnohí dokonca zo zahraničia) prekročilo brány Dostížky počas trojdňového podujatia Dni Petržalky – tentoraz s dobrou energiou od Veolie, ktoré sa uskutočnilo v predposledný júnový víkend.

Tradičný petržalský festival, ktorý sa tento rok konal už po 27. raz, priniesol viaceré novinky – pribudli stánky s jedlom i nápojmi, deti si mohli premiérovzo zasúť ažiť o výnimočné ceny vo veľkej pečiatkovej hre a tľapnúť si s petržalským maskotom – bobříkom.

Po prvý raz mestská časť zrealizovala priamo na festivale nahrávanie podcastu Z petržalskej obývačky – vzácnym hosťom bol strieborný olympionik z Letnej olympiády v Rio de Janeiro, vodný slalomár **Matej Beňuš**.

Na pódiu sa vystriedalo vyše päť desiatok tanečníkov, gymnastiek, hudobníkov všetkých žánrov.

Všetky stratené deti našli svojich rodičov (a všetky stratené veci svojich majiteľov) a každý si našiel to, po čom mu srdce pľšťalo. A ak ste neboli, veríme, že sa vidíme na budúci rok.

Foto: Ivana Vrabľová





INZERCIA

NEZABUDNUTEĽNÉ LETNÉ ZÁŽITKY NA DETSKÝCH TÁBOROCH V LEON RODINNOM CENTRE

V LEON Rodinnom Centre sme pripravili široký výber letných táborov, ktoré zabezpečia, že vaše deti nebudú mať čas na nudu.

Pre tých, čo túžia po vode a slnku, sú pripravené tábory zamerané na plávanie v slanom bazéne, kde sa naučia nielen plávať, ale aj rôzne vodné športy a zábavné hry vo vode.

Milovníci adrenalínu a aktívneho pohybu ocenia naše tábory s unikátnymi atrakciami ako Ninja aréna, kde sa môžu stať skutočnými bojovníkmi či guľôčkový park, kde sa vybláznia v skvelej guľôčkovej bitke. Jump park zasa ponúka možnosť skákať na trampolínach a zdolávať rôzne prekážky.

Pre deti s umeleckými sklomni sú pripravené umelecké dielne, kde môžu tvoriť originálne

dela pod vedením skúsených lektorov. V táboroch so športovou tematikou sa zas deti môžu zapojiť do rôznych športových aktivít a súťaží, v ktorých rozvinú svoje športové zručnosti a užijú si zábavu s rovesníkmi.

Pre viac informácií a registráciu na naše letné tábory navštívte náš web leocentrum.sk a vyberte si ten správny tábor pre vaše dieťa. Pripravte sa na to, že toto leto bude plné zábavy, dobrodružstva a nezabudnuteľných zážitkov!

Tešíme sa na stretnutie s vašimi deťmi na našich letných táboroch v LEON Rodinnom Centre!

Vaše LEON Rodinné Centrum



CENA OD 189,90€

Celá ponuka na leocentrum.sk/denny-tabor

ZALOŽIL HUDOBNÚ ŠKOLU PRE VŠETKY PETRŽALSKÉ DETI

Keď ste sa v 60. rokoch 20. storočia v Petržalke spýtali na **Františka Oswalda**, zaručene ste dostali odpoveď: „Pán profesor? Samozrejme, poznáme!“



Valéria Hájková dlhé roky učila hru na klavíri. | Foto: Martina Štefániková



František Oswald založil prvú hudobnú školu v Petržalke. | Foto: Archív V. H.

Ešte aj dnes spomínajú Staropetržalčania na organistu a riaditeľa vôbec prvej hudobnej školy, ktorý má leví podiel na tom, že obec na druhom brehu Dunaja v kultúrnom živote nijako nezaostávala za Bratislavou. Do značnej miery aj preto, že pred 75 rokmi založil v najväčšej povojnovej obci Československa hudobnú školu, do ktorej chodili takmer všetky petržalské deti.

S klavírom cez Dunaj

„Moja maminka bola Oravčanka, narodila sa v Chyžňom, ktoré dnes patrí k Poľsku. Jej otec tam učil a preložili ho do Rače,“ začína rozprávanie dcéra Františka Oswalda **Valéria Hájková**. „S oteckom sa spoznali v Bratislave. Bývali vedľa seba a vidali sa cez okienko na špajzke. Zalúbili sa do seba a v roku 1935 sa zosobášili. O rok sa narodil môj najstarší brat František, v roku 1939 som prišla na svet ja a o sedem rokov brat Peter,“ spomína.

Rod Oswaldovcov žil v Bratislave tri storočia, František bol vraj prvý, ktorého si podmanila hudba. Bol naozaj výnimočne talentovaný. Mal len trinásť, keď v kostole zaujal post profesionálneho organistu. Najprv v bratislavskom Lazaretskom chráme, následne

v jezuitskom kostole a potom, až do roku 1945, hrával v staromestskom kostole Blumentál. „Bývali sme na fare, ako sa točí na Vazovovej električke,“ prezrádza Hájková.

Po skončení 2. svetovej vojny sa ich osud zvrhol. „Jedného dňa otecko neprišiel domov. S bratom a mamou sme boli vtedy na návšteve u starej mamy na Mýtnej ulici, a keď sme sa vrátili, mali sme všetok nábytok na dvore. Vybodili nás. Otecko bol blásený ako Maďar, takže ho – v dôsledku Benešových dekrétov – zavrveli.“

Z väzenia putoval Oswald do pracovného lágra v Petržalke. „Maminka dostala príkaz odísť tiež, aj s nami. Pamätám si, ako sme naše veci sťahovali cez pontónový most ponad Dunaj. Všetko, aj klavír, dve malé deti s matkou – viete si to asi predstaviť. Takže takto sme sa dostali do Petržalky.“

Organista

„Ešte v tom istom roku som začala v Petržalke chodiť do Jánošíkovej školy (dnes lokalita Belínskeho). To už sa otecko dostal z lágra a zohnal byt. Vlastnil ho nejaký Pražák, platili sme mu 80 korún mesačne. Bolo to na Farského ulici 34, to bola vtedy predposledná ulica Petržalky (dnes lokalita Hálava). Otecko si zarábal tak, že hrával na klavíri v nočných

baroch. No aby uživil rodinu, potreboval normálne zamestnanie. Našťastie, pomohol mu jeden človek, Šlajcher sa volal, a bral v kostole na organe. Povedal mu: „Feri, vieš čo, ty máš dve deti, ja ti to prepustím.“ Tak sa otecko dostal do Kostola povýšenia sv. Kríža na dnešnom Daliborovom námestí, ktorý dal postaviť Baľa. Hral tam až do roku 1965,“ opisuje Hájková a dodáva, že otec vždy ostal za organom aj po omši a očareným veriacim ešte pol hodinku predvádzal svoje umenie. Z chrámu nikto neodšiel skôr, kým nedohral.

No nielen to. Keď činnorodý hudobník objavil v susedstve kostola prázdne priestory bývalého kláštora, rozhodol sa, že v nich založí hudobnú školu. „Spočiatku mala len tri miestnosti - v prvej jeden učiteľ učil hru na husle, v druhej ďalší hru na klavír, tretia bola riaditeľňa. Škola bola pobočkou Hudobného ústavu Hlavného mesta Bratislava, no každý ju volal – Oswaldova hudobná škola.“

Všetci ho poznali

Zo školy sa rýchlo stalo významné kultúrne stredisko (Oswald neskôr založil aj ďalšiu pobočku v Prievoze). Každý týždeň organizovala koncerty a besedy, na ktorých vystupovali

nielen žiaci, ale aj vtedajšie osobnosti bratislavského hudobného života: **Michal Karin**, **Tibor Gašparek**, manželia **Maczudzinski** či **Ladislav Holoubek**. Dvakrát ročne vystúpili na špeciálnom predstavení vo veľkej sále v Matadorke.

„Petržalka mala od 50. rokov dve kultúry – tú z miestneho rozhlasu a tú, ktorá pri každej príležitosti a vždy pobotovo prichádzala z hudobnej školy. Navštevovali ju skoro všetky deti z Petržalky,“ spomína Oswaldov syn Peter.

Petržalská kultúra 50. a 60. rokov bola silne ovplyvnená Oswaldovou osobnosťou. Okrem toho, že bol zakladateľom, prvým a dlhoročným riaditeľom hudobnej školy, bol aj dirigentom orchestra učiteľov, zbornajstrom robotníckeho, neskôr cirkevného spevokolu, skladateľom (prevažne cirkevných a inštruktívnych skladieb), spevákom v Bratislavskom oktete a – neúnavným organizátorom. Bez

váhania možno povedať, že žiadna kultúrna udalosť vo vtedajšej Petržalke sa neodohrala bez toho, aby v tom „mal prsty“. „*Aký bol môj otec? Čo vám mám povedať – bol veľký dobrák, hoci nad ľudskou hlúposťou sa vedel rozčuľiť. Vždy nosil na hlave klobúk a jazdil na bicykli. Ale každého stihol pozdraviť, pretože v Petržalke nebolo človeka, ktorý by ho nepoznal,*“ vraví Hájeková.

Dal ľuďom poznať krásu

Hudobné gény zdedili aj Oswaldovi potomkovia. DCéra Valika dlhé roky vychovávala malých klaviristov na ZUŠ M. Ruppeldta v Starom Meste, syn Peter bol vyše štyridsať rokov sólistom opery Slovenského národného divadla, kde pôsobil aj ako hlasový pedagóg.

Hájeková pridáva ešte jednu zaujímavosť: „*Manželov strýko, Viliam Kostka, bol hudobný skladateľ – zložil šlágre Stupavská krčma či Nerob si starosti, Miško.*“

Hudobnú školu viedol František Oswald až do roku 1970. Pôvodná budova dnes už neexistuje, no jej priama pokračovateľka má dnes dve sídla – na Daliborovom námestí a na Gessayovej ulici. Od roku 2016 nesie meno svojho zakladateľa, ktorý zomrel v roku 1972. V roku 1998 mu udelili in memoriam titul Osobnosť Petržalky.

V prejave pri príležitosti nedožitých 100. narodenín svojho otca Peter Oswald napísal: „*Petržalka po 2. svetovej vojne, to bol lágér, vysťahovalci, novoosídlenci, viacjazyčné prostredie, veľa prázdnych domov, veľa prázdnych duší, málo odpovedí, či málo ľudí poznávajúcich skutočné potreby vtedajšej spoločnosti. On ich poznal. A dal ľuďom poznať krásu.*“.

Martina Štefániková

NA BLAGOEVOVEJ SA OBJAVILI STRATENÉ ZNAKY BRATISLAVY

Na petržalský panelák sa vrátila už tretia zo série ôsmich monumentálnych malieb, ktoré v čase výstavby sídliska v osemdesiatych rokoch vytvorili slovenskí výtvarníci. Slúžili nielen na umelecké dotvorenie „betónovej džungle“, ale aj pre lepšiu orientáciu.

Autorom diela **Znaky Bratislavy** z roku 1981 na Blagoevej ulici je maliar, monumentalista a textilný výtvarník **Peter Günther**. Rovnako ako ostatné petržalské maľby, aj túto v prvých rokoch tretieho milénia (2012) ukryl pri zatepľovaní polystyrén.

Znaky Bratislavy sa na panelák na Blagoevej vrátili len pol roka po tom, ako bola na Námestí Hraničiarov zrekonštruovaná v poradí druhá monumentálka – Mierová pieseň **Jána Ilavského**. Štafetu otvorila v roku 2015 rekonštrukcia maľby od **Jozefa Porubčína** na Osuského 1.

„*Veľmi nám pomohlo, že sme mali vybavený súhlas vlastníkov, čo skrátilo čas na realizáciu. Potom stačilo už len zohnať peniaze a mohli sme začať,*“ vysvetľuje **Martin Kleibl**, neúnavný aktivista, ktorý pod „značkou“ OZ Konduktor zachraňuje miznúce petržalské artefakty. Pri obnove posledných dvoch diel spolupracoval s ostrieľanými autormi –

„*Košičan Viktor Feher dlhé roky robí muráry a veľkorozmerné maľby, rovnako ako bratislavský výtvarník Mišo Turkovič,*“ približuje Kleibl.

Dotáciu na realizáciu diela poskytla aj tentoraz Mestská časť Bratislava-Petržalka, Bratislavský samosprávny kraj a Slovenská národná galéria. Spoločnosť opätovne darovala farby.

Ktorá bude ďalšia?

Vďaka priaznivému počasiu a tiež jednoduchosti maľby ozdobilo dielo fasádu paneláka už za pár dní. Reakcie ľudí? „*Na Námestí Hraničiarov sme zaznamenali aj negatívne ohlasy, niekto v tom videl propagáciu minulého režimu. Ale táto maľba je z ideologického hľadiska úplne neškodná. Ide o jednoduché dielo, dalo by sa povedať takmer až detskú maľbu s geometrickými tvarmi, takže tomu nebolo čo vytknúť. Jedna pani, ktorá bývala v dome oproti, nám povedala, že sa veľmi teší aj preto, lebo sa konečne nemusí pozerat' na červené pásy, ktoré na panelák medzichasom pribudli a veľmi ju rozčuľovali,*“ hovorí Kleibl.

Ďalšiu maľbu tento rok zrejme obnoviť nestihnú, keďže grantové výzvy sú už vyčerpané, no určite chce v projekte pokračovať. „*Veľmi rád by som obnovil troch bežcov (Šport od Ota Luptáka), ktorí boli na Romanovej 5, ibaže tam je dlhodobo*



Znaky Bratislavy od Petra Günthera bolo prvé monumentálne dielo, ktoré sa v roku 1981 objavilo na fasáde petržalského paneláka. Teraz ho obnovili Viktor Feher, Martin Kleibl a Michal Turkovič. | Foto: Archív M. K.

umiestnený reklamný baner. Ďalšie dve maľby od **Ivana Vychlopa** sú výtvarne dosť komplikované, bude ich treba poriadne premyslieť. Ale na Fedinovej 24 bolo dielo *Radosť* od Jána Ilavského, také tri tanečnice. To je

maľba, ktorú som objavil ako poslednú, dlho som o nej nevedel. Takže do tej by som sa asi pustil ako do ďalšej v poradí,“ sľubuje Kleibl.

Martina Štefániková

ŽUPNÉ EKOCENTRUM ZÍSKALO PREZIDENTSKÚ ZELENÚ PEČAŤ

Kaštieľ v Čunove, ktorý kompletne zrekonštruoval Bratislavský samosprávny kraj (BSK) a vybudoval tu nadnárodné Ekocentrum, navštívila koncom mája prezidentka SR Zuzana Čaputová. Župnému environmentálno-vzdelávaciemu centru udelila Prezidentskú zelenú pečať.

Rekonštrukciu kaštieľa považuje prezidentka za mimoriadne vydatrenú. „Som nadšená úspešnou rekonštrukciou budovy, za ktorú som udelila Prezidentskú zelenú pečať. Tou oceňujeme výnimočné stavby a obnovy verejných budov, ktoré spĺňajú náročné kritériá. Čunovský kaštieľ ich splnil a potvrdil ich aj svojím účelom – ekovýchovou. Je v ňom množstvo interaktívnych expozícií nielen pre mladú vekovú skupinu, ale aj dospelých,“ povedala bývalá prezidentka SR Zuzana Čaputová.

Prvá svojho druhu

Bratislavská župa schátraný kaštieľ komplexne zrekonštruovala a zrevitalizovala aj jeho záhradu.

V budove sa nachádza interaktívna náučná expozícia zameraná na rôzne oblasti prírodného dedičstva regiónu. Veľa zaujímavého sa návštevníci dozvedia napríklad o bobroch, zistia, ako vidí hmyz a prostredníctvom virtuálnej reality sa môžu plaviť lužným lesom vnútrozemskej delty Dunaja. Záhrade dominuje biotopové jazierko, ozvlášťňuje ju

altánok, bylinkové záhony, exteriérová učebňa či informačné panely.

„Som hrdý na to, že sme národnú kultúrnu pamiatku zrekonštruovali a zriadili v nej niečo, čo v krajii a na Slovensku absentovalo. Udelenie Prezidentskej zelenej pečate je ocenením úsilia, ktoré sme do tohto projektu vložili. Na Slovensku zatiaľ neexistuje budova podobného typu, ktorá by pečať získala a ani takéto centrum. Vytvorili sme niečo nové, v podstate multifunkčný priestor v oblasti environmentálneho vzdelávania a výchovy,“ vysvetlil predseda BSK Juraj Droba.

Dlhodobým cieľom Ekocentra je koordinácia environmentálno-vzdelávacích centier v krajii a poskytovanie metodickej podpory v oblasti environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu. Otvára bránu do prírody, prepája odborné a praktické aktivity v oblasti ochrany prírody a environmentálnej výchovy. Zameriavať sa bude aj na osvetu detí a mládeže. Zázemie poskytne organizáciám na ochranu prírody a podporí aj cezhraničný turizmus a ekoturizmus.



Prezidentka Slovenskej republiky udeľovala Zelenú pečať tým, ktorí pripravujú nadštandardné projekty obnovy verejných budov. | Foto: BSK



BSK v čunovskom kaštieľi vytvorilo multifunkčný priestor v oblasti environmentálneho vzdelávania. | Foto: BSK



V Ekocentre Čunovo si môžete vyskúšať ako vidí hmyz, či ako skáče lúčny koník. | Foto: BSK



Zuzana Čaputová otestovala aj interaktívne vzdelávanie. | Foto: BSK



Rekonštrukcia čunovského kaštiela splnila podľa Zuzany Čaputovej náročné kritériá pre udelenie ocenenia Prezidentská zelená pečat'. | Foto: BSK

Špeciálne kritériá

Prezidentka Slovenskej republiky udelila Zelenú pečat' tým, ktorí pripravia nadštandardné projekty obnovy verejných budov z hľadiska technických, estetických, ale aj prevádzkových a sociálnych kritérií. Vypracovala ich expertná skupina pre udržateľnosť a uhlíkovú neutralitu a sledované boli tri oblasti s rovnakou relevanciou:

- BSK** 1) **Stavebné zmeny** – stavebno-technická obnova budov na zelenšie (zateplenie, zmena vykurovania, výmena technológií za energeticky efektívne).
- 2) **Ekologické opatrenia** – kroky, ktoré nevyžadujú stavebné úpravy, ale majú dopad na zníženie klimatických dopadov (recyklovanie, digitalizácia, zákaz jednorazových plastov, výsadba zelene).

3) **Dopad na komunitu** – opatrenia, ktoré majú za dôsledok zmenu správania používateľov inštitúcie (podpora inej ako automobilovej dopravy, verejné workshopy, podporné kampane).

Lucia Forman
Bratislavský samosprávny kraj

Ekocentrum Čunovo vzniklo ako výsledok spolupráce slovenských, rakúskych a maďarských partnerov v rámci realizácie cezhraničných projektov Ecoregion SK-AT a Ecoregion SK-HU, podporených z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

RODINNÉ PASY POMÁHAJÚ RODINÁM I SENIOROM

Zľavová karta Bratislavského kraja **Rodinné pasy** prináša rodinám aj seniorom rôzne zľavy a výhody. Verejným inštitúciám a súkromným podnikateľom ponúka partnerstvo a spoluprácu, ktoré môžu pomôcť zviditeľniť ich.

Zľavové karty tohto typu fungujú napríklad v Českej republike či v Rakúsku. Osvedčili sa a ľudia ich radi využívajú aj preto, že šetria rodinný rozpočet. Na druhej strane – poskytovatelia zliav dostávajú priestor na prezentáciu a budujú si novú klientelu.

So zľavovou kartou Rodinné pasy si môžete uplatňovať zľavy u našich zmluvných partnerov. Sú medzi nimi rôzne kultúrne inštitúcie, organizátori kurzov, krúžkov, táborov či vzdelávacích pobytov. Rodinné pasy sú tiež hrdým partnerom viacerých zariadení, ktoré majú v ponuke služby pre seniorov.

Ako získať Rodinný pas?

Je to jednoduché a – bezplatné. O túto zľavovú kartu stačí po-

žiadať elektronicky na stránke rodinne-pasy.sk. Po vyplnení registračného formulára vám Rodinný pas príde priamo do e-mailovej schránky. Od vydávania plastových kartičiek sa v dnešnom svete upúšťa a rovnako je to aj v prípade Rodinných pasov. Rodinný pas, ktorý príde na vašu e-mailovú adresu, si stačí stiahnuť do mobilu. Od čerpania zliav a rôznych výhod ste potom už len krôčik.

Ako ho používať?

Vždy, keď si budete chcieť uplatniť zľavu u niektorého z našich partnerov, navštívte stránku rodinne-pasy.sk a do vyhľadávача zadáte názov prevádzky alebo zariadenia, ktoré hľadáte. Následne sa vám zobrazí ponuka konkrétneho partnera spolu s výrazným ružovým



Zľavová karta Rodinný pas umožňuje spoznávať zaujímavé miesta bez náporu na rodinný rozpočet. | Foto: BSK

oknom. Doň vypíšete číslo svojho Rodinného pasu a potvrdíte žiadosť o uplatnenie zľavy. Následne si môžete tovar alebo službu kúpiť alebo objednať priamo u poskytovateľa zľavy.

Kde všade sa dajú zľavy čerpať?

Presný zoznam poskytovateľov zliav nájdete na webovej stránke Rodinných pasov. Je medzi nimi napríklad Leon centrum, jazyková škola English Arts, jazdecká škola Equiteam, Denthal Brothers, rehabilitačná ambulancia RehaFit, Staromestská knižnica, Malokarpatské múzeum, Divadlo Aréna, Kulla, Pilulka, AD Optika, Aqua baby

klub Mobik, Laser Aréna, Kubi Time, plavecká škola De la mer, ROCES - SCARLETT Sport, Retro Kids, Family park, tanečná škola Smiem prosit'?, Zeppelin Factory, Splav Malého Dunaja a mnohé ďalšie.

Chcete byť partnerom?

Môžete len získať! Dostanete sa na naše sociálne siete aj do mesačného newslettera Rodinných pasov. Aktuálne združujeme vyše 100 poskytovateľov a viac ako 6 000 rodín v Bratislavskom kraji. Budeme radi, ak sa k nám pridáte.

Lucia Forman
Bratislavský samosprávny kraj

ARCHITEKTI PRETVORILI BUNKER NA VÍKENDOVÉ OBYDLIE

Jedným z petržalských unikátov je aj systém pohraničného vojenského opevnenia. V 30. rokoch 20. storočia ho vybudovalo Československo na obranu tohto územia proti nacistom.

Niektoré z bunkrov, ktoré sú jeho súčasťou, zveľaďujú dobrovoľníci z občianskych združení Múzeum petržalského opevnenia (bunker B-S 4), Zachráňme petržalské bunkre (B-S 8) či B-S 6 Vrba.

Nedávno k nim pribudol ďalší. Filozofia jeho tátorov je však iná, než je to v predchádzajúcich prípadoch. Kým spomínané „ozetká“ cieľia predovšetkým na fanúšikov vojenskej histórie, bunker B-S 10 je určený skôr milovníkom netradičného oddychu – a architektúry.

Cesta namiesto kukurice

Bunker B-S 10 „Tři hranice“ sa nachádza v poli neďaleko diaľnice, asi 400 – 500 metrov od panelákov, dostanete sa k nemu odbočkou z Kopčianskej ulice. „V roku 2017 nás oslovil majiteľ, ktorý bunker získal v dražbe. Premýšľal, ako ho využiť – napríklad, že by tam otvoril galériu – a mne napadlo, prečo z toho neurobiť zážitkové ubytovanie,“ približuje začiatky nového života „bées desiatky“ **Martin Kleibl**, hlava

a duša OZ Konduktor, ktoré sa venuje záchrane umeleckých diel v Petržalke.

S prvými úpravami začali už v roku 2017 („nasadili sme v okolí stromy“), no práce sa naplno rozbehli až v roku 2020, „keď sa nám podarilo vybaviť, že na poli, kde bunker stojí, nám nechali nezasiaty pás kukurice na prístup k bunkru. Dovedy sme totiž museli chodiť priamo cez pole, a keď bola kukurica vysoká, nosili sme všetko tristo metrov v rukách,“ vysvetľuje.

Minimalistický zásah

Interiér aj okolie bunkra bolo plné odpadkov a náletových drevín. „Museli sme ich vykláňať a skládky odpadu v priekopách pri bunkri vybagrovat,“ opisuje. Aj vnútri bolo treba vyčistiť spúšť, ktorá tam ostala po príležitostných „obyvateľoch“. Z pôvodného vybavenia sa nezachovalo nič, „všetko bolo preč, rozkeradnuté, dokonca aj dvere,“ hovorí Kleibl.

Počas prác spolupracoval a konzultoval aj s kolegami z iných bunkrov, no jeho cieľom nebolo vytvoriť z neho múzeum. Po od-



Terasa s grilom vznikla na bývalej strielni. | Foto: Martin Kleibl

pratani hrubej špiny preto prišli architekti zo štúdia **toito architekti**, ktorí vytvorili projekt pre nové využitie – netradičné oddychové miesto.

Ich architektonický zásah bol minimalistický, s rešpektom k priestoru. Cieľom bol čistý a jednoduchý interiér. „Bunker má 34 metrov štvorcových a dá sa povedať, že dve miestnosti. Jedna je samostatná, druhá je lomená do „elka“. Kapacita bunkra je štyri až šesť ľudí, keďže na steny sa dajú zavesiť aj hamaky,“ približuje Kleibl. Aj posteľe sú zakotvené do stien, aby odspodu nevlhli a nehrdzaveli. K dispozícii je skromná kuchynka, kúpeľňa, vonku efektná latrina. Dvere a okienka sú zaizolované, aby tlmili hluk z diaľnice.

Vlastná studňa, elektrina zo slnka

Bunker je sebestačný – vďaka solárnym panelom má elektrinu zo slnka, vlastnú studňu s filtračným systémom. „Je tam bojler, takže vnútri

máme teplú vodu, a dokonca aj wifi – okrem iného kvôli bezpečnostným kamerám – takže je to taký hi-tech bunker,“ smeje sa Kleibl.

Vonku, na mieste bývalej strielne, ktorú pre nezmyselné umiestnenie zabetónovali a zasykali, vytvorili malú terasu s kozubom s výhľadom na Rakúsko. „Keď sme strielňu odkopávali, objavili sme na stenách pôvodné maskovacie nátery z rokov 1934 – 35, takže to máme taký unikát,“ prezrádza.

Dá sa prenajať

OZ Konduktor chce bunker využiť pre záujemcov o miesto pre netradičné ubytovanie, team-buildingy alebo hoci len víkendové opekačky s kamarátmi – informácie nájdete na webe združenia. Unikátny objekt by Kleibl spolu s ateliérom toito architekti radi prihlásili do prestížnej architektonickej súťaže CE.ZA.AR. „Za pokus to stojí,“ uzatvára.

Martina Štefániková



OZ Konduktor s ateliérom toito architekti by projekt bunkra radi prihlásili do prestížnej architektonickej súťaže CE.ZA.AR. | Foto: Martin Kleibl

Všetky detaily o bunkri nájdete na webe konduktor.sk.

SKRYTÉ PRÍBEHY PETRŽĽSKÉHO UMENIA

AKO MIZLO UMENIE V OKOLÍ NÁMESTIA REPUBLIKY

Z hľadiska umiestnenia umeleckých diel vo verejnom priestore je Námestie Republiky výnimočnou lokalitou v rámci celej Petržalky. A to najmä z dôvodu, že z diel, ktoré boli v jeho okolí umiestnené, sa dodnes zachovalo iba jedno.

Podľa pôvodných plánov mal byť v centrálnom priestore dnešného námestia umiestnený veľký obchodný dom Prior s parkoviskom. S jeho vybudovaním sa zrejme počítalo až po dostavaní centrálnej osi s rýchlodráhou, ktorú sa však už uskutočniť nepodarilo.

Monumentálky

Petržalské časti Dvory I. a II., na rozhraní ktorých námestie stojí, sa budovali až do polovice 80. rokov 20. storočia a s výtvarným dotvorením tejto lokality sa začalo v druhej polovici 80. rokov. Už v rokoch 1985 a 1986 tu vznikli dve monumentálne maľby. Obe bočné fasády domov na dnešnej

Tupolevovej a Fedinovej, orientované k Chorvátskemu kanálu stvárnil **Ivan Vychlopen**. Zadané témy – „vedecko-technický pokrok a deľba práce RVHP“ či „oslava 17. zjazdu KSČ“ by sme v týchto dielach hľadali márne. V dobe postupného politického „odmäku“ už bolo možné stvárnenie takýchto zadaní obísť a obhájiť pred tolerantnejšou komisiou.

Žiaľ, obidve maľby zanikli pod zateplením okolo roku 2005. Tretia maľba sa nachádzala na opačnom konci Fedinovej, na fasáde otočenej k ZŠ Prokofievova. Maľbu **Jána Ilavského** na tému **Radosný život** skolaudovali 6. októbra 1987. K tejto maľbe nemáme žiaden obrazový materiál (preto, ak by niekto z čitateľov mal akékoľvek informácie o jej existencii, obráťte sa, prosím, na redakciu).

Ďalší zaujímavý príbeh sa skrýva za plastikou **Strom** od vý-



Drevená plastika Ludwiga Korkoša záhadne zmizla z Cik Cak Centra. | Foto: Archív M. K.



Korkoš je aj autorom nápisu Kultúrne osvetové centrum, dnes je umiestnený na bočnej strane budovy. | Foto: Archív M. K.

nimočného výtvarníka **Jozefa Jankoviča**, ktorá bolo vytvorená až po zmene režimu a skolaudovaná v decembri 1990 na terase Reštaurácie Alfa. Bohužiaľ, toto dielo tu vydržalo iba štyri roky, pretože ho vtedajší majiteľ dal odstrániť – pravdepodobne pri prestavbe reštaurácie. Jankovič bol dokonca aj autorom nápisu Reštaurácia Alfa na fasáde budovy.

Podobne skončilo aj dielo v susednej budove Cik Cak Centra. V sále, ktorá dnes slúži ako obradná a koncertná sieň, sa nachádzal na jednej zo stien veľký drevený reliéf s názvom **Strom života** od **Ludwiga Korkoša**. Dielo záhadne zmizlo pri prestavbe interiéru a spolu so vzácnym dreveným „richtárskym stolom“ zdobeným vyrezávaným petržalským erbom sa ho dodnes

nepodarilo vypátrať. Korkoš je aj autorom nápisu Kultúrne osvetové zariadenie na budove Cik Cak Centra, ktorý bol predtým umiestnený na prednej fasáde – dnes je na bočnej strane budovy.

Pamätník Májovému povstaniu

Prvým zásahom do prázdneho priestoru námestia tesne po dobudovaní okolitých domov bolo osadenie pamätníka pri príležitosti 40. výročia Pražského protifašistického povstania. Dovtedajšie meno Družobné námestie vystriedal 5. mája 1985 nový názov, Námestie Májového povstania českého ľudu, a v tento deň bol pamätník slávnostne odhalený.

Dielo od zatiaľ nezisteného autora je kompozíciou z rovnakých kociek poukladaných na seba ako detská stavebnica. Tvoria ho tri rovnaké stĺpy vysoké asi 2, 5 metra a jeden menší stĺpik. Pôvodne sa v rohoch zatravnenej plochy, kde je pamätník osadený, nachádzali aj štyri rovnaké kocky a jedna malá kocka pôsobiace akoby z hromady vypadli.

Pamätník je zasadený do štvorcového vyvýšeného priestoru prístupného širokým schodiskom. Z líp, ktoré boli v minulosti vysadené okolo celého priestoru, sú dnes už vysoké stromy a tvoria peknú kulisu a v lete poskytujú príjemný chládok.

Martin Kleibl

Realizáciu výskumu podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia.

PRÍBEH PRINCEZNEJ ŠTEFÁNIE OŽIL V RUSOVCIACH

Belgická korunná princezná Štefánia Klotilda Louisa Hermína Mária Charlotta bola predurčená na to, aby sa stala rakúsko-uhorskou cisárovnou. Osud to však zariadil inak a jej životné kroky smerovali z Viedne do Rusovciach, kde napokon prežila najšťastnejšie roky svojho života a zanechala silný odkaz.

Belgická korunná princezná Štefánia Klotilda Louisa Hermína Mária Charlotta bola predurčená na to, aby sa stala rakúsko-uhorskou cisárovnou. Osud to však zariadil inak a jej životné kroky smerovali z Viedne do Rusovciach, kde napokon prežila najšťastnejšie roky svojho života a zanechala silný odkaz.

Zastúpenie Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) pri EÚ pri príležitosti 160. výročia narodenia princeznej Štefánie usporiadalo výstavu prác študentov Školy umeleckého priemyslu J. Vydru (ŠUP) pod názvom **Princezná Štefánia – život a historický odkaz v Bratislavskom kraji**.

Konala sa v Sankt Vitus Kaffee v Rusovciach, teda na mieste úzko spätom s princezniným životom a pôsobením. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, s belgickými regiónmi Flámsko, Valónsko a Región hlavného mesta Brusel.

Komiks o princeznej

Účastníci vernisáže mohli cez optiku mladých talentovaných umelcov nahliadnuť do života tejto inšpiratívnej historickej osobnosti. Ich práce kreatívnym spôsobom zachytávajú život a historický odkaz princeznej Štefánie na území



Výstava prác študentov Školy umeleckého priemyslu J. Vydru pri príležitosti 160. výročia narodenia princeznej Štefánie v Sankt Vitus Kaffee v Rusovciach. | Foto: BSK



Práce zahŕňali grafické a dizajnérske diela, fotografie, komiksy, minipublikácie či video v modernom grafickom spracovaní. | Foto: BSK

Princezná Štefánia

Princezná **Štefánia Klotilda Louisa Hermína Mária Charlotta** (1864 – 1945) bola dcérou belgického kráľa **Leopolda II.** a **Márie Henrietty Habsbursko-Lotrinskej**. Ako 17-ročná sa vydala za následníka rakúskeho cisárskeho trónu Rudolfa II., ale ich manželstvo nebolo šťastné. Otvorene si užíval s milenkami, vzťah nezlepšilo ani narodenie dcéry. Príjemne sa necítila ani v rodine – svokrovci, cisárovná Sissi a cisár František Jozef I., ňou pohrdali a správali sa k nej odmietavo. Z milostných dobrodružstiev si Rudolf priniesol syfilis a nakazil ním aj Štefánium, ktorá sa stala neplodnou. Keďže tým zhasla nádej na mužského potomka, začalo sa čoraz častejšie hovoriť o rozvoide. Dilemu vyriešila Rudolfova samovražda – v januári 1889 najskôr na zámku Mayerling zavraždil svoju milenkku a potom zastrelil aj sám seba. Štefánium, ktorú Sissi vinila zo synovej smrti, postupne vypudili z cisárskeho dvora. Svoje šťastie však napokon našla. Hoci to znamenalo stratu všetkých spoločenských výsad (keďže išlo o spoločensky nerovný sobáš, odvrhla ju aj rodina), zosobášila sa s uhorským grófom **Elemérom Lónyayom**. V roku 1906 sa usadili v Rusovciach, kde prebudovali tamojší kaštieľ. Podnikavá Štefánia založila vyhlásené záhradníctvo Stephaneum so zásielkovým predajom. Hoci zo Štefániinej ulice sa stala Štefánikova, po princeznej je dodnes pomenovaná kaviareň Štefánka na Hodžovom námestí v bratislavskom Starom Meste. Zvolenie na to dala samotná Štefánia.

Bratislavského kraja. Tento celoročný projekt zároveň predstavuje príležitosť na posilnenie slovensko-belgickej spolupráce.

Počas vernisáže mohli návštevníci obdivovať rozmanitosť umeleckých štýlov a techník, ktorými študenti vyjadrili svoje pohľad na život princeznej Štefánie. Svoje práce pripravili v spolupráci s historičkou **Ivanou Trubirohovou**.

Práce zahŕňali grafické a dizajnérske diela, fotografie, komiksy, minipublikácie či video v modernom grafickom spracovaní.

Výstavu, ktorá bola verejnosti predstavená v Rusovciach, v druhej polovici roka prevezú do Bruselu.

Lucia Forman
Bratislavský samosprávny kraj

PRÁCE NA PETRŽALSKOM SMETNOM KOPCI NAPREDUJÚ

Od januára 2024 prebieha na tzv. petržalskom smetnom kopci v lokalite Slnčnic 1. etapa recyklačných prác. Realizácia je pod drobnohľadom štátnych orgánov, opakované kontroly neodhalili žiadne pochybenia.

Pri obhliadke kopca sa môže zdať, že sa len presúva z jednej strany na druhú. Developer, ktorý za jeho recykláciou stojí však ubezpečuje, že práce idú podľa plánu. „Predpokladáme, že 1. etapu ukončíme v priebehu tohto roka a budeme pokračovať 2. etapou,“ hovorí **Ladislav Hoffmann**, riaditeľ výstavby CRESCO REAL ESTATE.

Pri recyklácii hmoty kopca sa oddeľuje opätovne použiteľný materiál (recyklovaná zemina a kamenivo, recyklovaná stavebná suť a betónový recyklát) od ostatného odpadu. „Zatiaľ sme spracovali asi 130-tisíc ton materiálu z plánovaných 300-tisíc v 1. etape. Vytriedený materiál sa dočasne uskladňuje na skládke materiálu, tzv. depónie, kým sa preň nenájde odbytisko,“ hovorí Hoffmann. Kedy začne z územia viditeľne miznúť zemina, zatiaľ povedať nevie. „Pre časť zbytočného materiálu v podobe betónového recyklátu sa nám podarilo nájsť odbyt a z územia pribežne odchádza. V tejto chvíli však nedokážeme odhadnúť, kedy zrecyklovaný materiál v podobe zeminy a kameniva v území nebude. Zavisí to aj od možnosti stavebného trhu a dopytu,“ objasňuje Hoffmann.

Nebezpečný odpad

Práce odhalili aj azbesto-cementový odpad – doteraz v objeme približne 300 kg –, o ktorom sa vedelo, že sa v kopci nachádza. Pri búraní starej Petržalky v 70. rokoch 20. storočia sem totiž naviezli napríklad komínové vložky alebo strešné krytiny s obsahom azbestu. Azbest takto naviazaný na iný materiál nie je rizikový. Ako minerál sa bežne vyskytuje v prírode a pre zdravie ľudí ani zvierat nie je nebezpečný – do okamihu, ak sa neláme alebo nedrobí. Developer ubezpečuje, že „azbestocementový odpad bol odborne stabilizovaný spoločnosťou DILMUN SYSTEM, s. r. o., ktorá sa na takúto činnosť špecializuje, a v súlade s predpismi bezpečne odvezený z územia.“

Našla sa aj zemina znečistená ropnými látkami. Ako uviedol Hoffmann, „pravdepodobne sa pri navážaní kopca vylial motorový olej alebo nafta. Išlo o znečistenie malého rozsahu, približne 3 kubické metre. Aj tento odpad sme odborne zlikvidovali a odviezli z územia.“

Priebeh prác pod drobnohľadom

Developer okrem vlastných meraní, ktoré je povinný vykonávať, pristúpil aj k špecializova-



Pri recyklácii hmoty kopca sa oddeľuje opätovne použiteľný materiál (recyklovaná zemina a kamenivo, recyklovaná stavebná suť a betónový recyklát) od ostatného odpadu. | Foto: Tereza Kopecká

ným meraniam nad rámec zákona – zverejňuje ich na stránke projektu. Na priebeh prác dozerajú i verejné inštitúcie. „Napríklad Slovenská inšpekcia životného prostredia, Odbor inšpekcie ochrany ovzdušia či štátny stavebný dohľad zo stavebného úradu MČ Petržalka – nezistili žiadne porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane ovzdušia ani porušenie podmienok rozhodnutia, ktorým bola stavba povolená,“ dopĺňa Hoffmann.

Podľa developera výsledky meraní prítomnosti azbestu v ovzduší a na fasádach domov v susedstve kopca boli pod detekčným limitom. Rovnako analýzy podzemných vôd nepreukázali negatívny vplyv na kvalitu podzemných vôd pod kopcom a v jeho okolí.

Obyvatelia okolitých budov však majú z prác na kopci obavy, preto aj Petržalka nad projektom realizuje nadštandardný dohľad. „V čase nariadeného výkonu štátneho stavebného dohľadu (ŠSD) na mieste stavby orgán ŠSD zistil, že uskutočňovanie stavby prebiehalo v súlade s vydanými povoleniami stavebného úradu a súvisiacimi predpismi. Zároveň stavebník a zhotoviteľ stavby podrobne oboznámil stavebný úrad s opatreniami na zníženie nepriaznivých vplyvov realizovanej stavby na okolité životné prostredie. Vzhľadom na špecifickosť stavby, stavebný úrad bude naďalej zabezpečovať ochranu verejného záujmu, ktorý vyplýva z podmienok na uskutočňovanie povolenej stavby,“ informovala **Monika Vidličková** zo stavebného úradu MČ Petržalka.

Neprijemná prašnosť

Prašnosť, ktorá vzniká pri prácach na kopci, mnohým obyvateľom, pochopiteľne, prekáža. Preto sú počas prác nasadené rozličné opatrenia, vrátane zavlažovacieho systému ciest v rámci stavby, systémového kropenia stabilizovaných depónií a ich zatrávňovania či limitovania rýchlosti nákladných áut. Napriek tomu sa nedarí prašnosti úplne zabrániť. „Evidujeme sťažnosti obyvateľov okolitých budov. Všetky sme dôkladne preverili a na každú odpovedali,“ dopĺňa Hoffmann.

Na území kopca je plánovaná výstavba

Developer už získal stavebné povolenie na výstavbu prvej časti pokračovania Slnčnic na území terajšieho kopca. O ďalšej výstavbe v tomto území bude v najbližších mesiacoch informovať. Podľa stavebného povolenia majú v prvej časti kopca vyrásť štyri obytné domy dosahujúce výšku šesť a sedem podlaží, ktoré prinesú spolu 347 bytových jednotiek.

Martina Štefániková

Aktuálne informácie o recyklácii kopca nájdete na webe odstranieniekopca.sk.

PREČÍTANÉ LETO V PETRŽALSKEJ KNIŽNICI

Nie je žiaden výmysel, že počas leta deti strácajú niektoré nadobudnuté jazykové a čítacie zručnosti. Ide o fenomén nazývaný **prázdninový útlm** (z anj. summer slide).

Preto ako každý rok, aj počas týchto letných prázdnin sa Knižnica Petržalka zapojila do celoslovenského literárneho podujatia **Prečítané leto**, ktoré zastrešuje občianske združenie Krajina čitateľov a pripravila tematické čítania pre deti. Počas štyroch vybraných týždňov sa deti a ich rodičia v **pobočke na Turnianskej 10** zoznámia s detskou literatúrou a získajú niekoľko skvelých tipov na spoločné rodinné či individuálne čítanie pre deti.

Súčasťou Prečítaného leta sú prázdninové utorky v knižnici **na Furdekovej 1** plné zaujímavých aktivít. Literárne utorky pre malých čitateľov začínajú **vždy o 10:00**.

Tematické týždne v Knižnici Petržalka, Turnianska 10

- 1. 7. - 4. 7. téma: **O srdiečku**
- 15. 7. - 19. 7. téma: **O nohách**
- 12. 8. - 16. 8. téma: **O nápadoch**
- 19. 8. - 23. 8. téma: **O záhradách**



Vybrané prázdninové utorky v Knižnici Petržalka, Furdekova 1, začiatok o 10:00

- 2. 7. téma: **O srdiečku**
- 7. 7. téma: **O bruchu**
- 16. 7. téma: **O nohách**
- 6. 8. téma: **O autobusoch**
- 13. 8. téma: **O nápadoch**
- 27. 8. téma: **O koláčikoch**

KNIŽNICU PETRŽALKA V LETE NÁJDETE AJ TU:

Knižný kolotoč

Letné dni pri vode si môžete spríjemniť bezplatnou ponukou čítaných kníh, ktoré si hľadajú nových čitateľov v radoch detí aj dospelých. Svoju obľúbenú knihu môžete získať na dvoch Knižných kolotočoch na malom pódium pri Veľkom Draždiaku v stredu **17. júla** a **14. augusta** vždy v čase **od 13:00 do 16:00**.

Knižné búdky

V spolupráci s OBI sme pre Petržalčanov pripravili možnosť dať prečítaným knihám druhý domov prostredníctvom projektu Knižné búdky. Služiť budú celoročne na dvoch frekventovaných a obľúbených miestach v Petržalke – **Veľký Draždiak (pri detskom ihrisku)** a **PumpPark na Haanovej ulici**.

Na palube jednorozca

Príďte príjemne, užitočne a bezpečne prežiť poslednú augustovú nedeľu (**25. augusta**) plnú zážitkov na podujatie Na palube jednorozca. Táto rodinná celodenná akcia sa koná už trinásty rok v **areáli Auparku** a v **Sade Janka Kráľa** v Bratislave a chýbať na nej nebude ani Petržalská knižnica. Podujatie potrvá **od 10:00 do 16:00**.

Viera Némethová
Knižnica Petržalka

Letné výpožičné hodiny

Počas prázdninových mesiacov sa z dôvodu čerpania letných dovolení a horúčav menia výpožičné hodiny pobočiek petržalskej knižnice. Všetkých čitateľov budeme informovať mailom alebo si informácie nájdú na webe kniznicapetrzalka.sk.

INZERCIA



Plemenárske služby
Slovenskej republiky, š.p.

Plemenárske služby SR, š.p. ponúkajú na predaj verejnou súťažou osobné vozidlá, bližšie informácie a fotografie sú na www.pssr.sk a na FB Plemenárske služby SR, š.p. alebo priamo Ing. Peter Púš, e-mail peterpus@pssr.sk, tel. 0905 700 946, 02/62 319 520 v čase od 8:00 do 15:00 h.

Vozidlo	EČV	Rok výroby	km	Cena s DPH	Platnosť STK, EK
Škoda Octavia 1.6	BL 948 DL	2012	251 128	3 020 €	24. 04. 2026
Škoda Fabia Combi 1.0	PO 486 EY	2014	131 041	2 420 €	neplatná STK
Škoda Rapid 1.6 TDI	LM 715 CM	2014	267 469	2 930 €	22. 11. 2024
Škoda Fabia Combi 1.2	TT 663 GC	2015	166 368	3 840 €	04. 08. 2025
Škoda Fabia Combi 1.2	TT 664 GC	2015	108 817	4 300 €	24. 08. 2025
Škoda Octavia 1.6 Ambition	BL 957 PB	2017	235 769	4 070 €	20. 06. 2025
Škoda Fabia Combi 1.0	ZA 857 IA	2018	252 175	3 120 €	12. 10. 2024

KULTÚRNE LETO

U PETRŽALKE 2024

júl - august

BEZ S CITYLIFE.SK

VSTUP VOĽNÝ

piatky - nedele
LETO NA DRAŽDIAKU detský program
VELKÝ DRAŽDIAK

29. jún 13:00 - 21:00
BRATISLAVSKÝ DOBOVÝ PÍKNIK
SAD JANKA KRÁĽA
láska k histórii

pre milovníkov živej histórie, zameraný na obdobie rokov 1900 - 1950 s bohatým sprievodným programom
 Podujatie je pod záštitou starostu MČ Bratislava-Petrážka, J. Hrdčku.

4., 11., 18., 25. júl o 7:30
1., 8., 15., 22., 29. august o 7:30
ZDRAVÁ JÓGA
SAD JANKA KRÁĽA

aktívny štart do letného dňa s cvičiteľkou Ivou

8., 15., 22., 29. júl o 9:00
5., 12., 19., 26. august o 9:00
ZDRAVIE NÁM PRISTANE
PÁPEŽSKÁ LÚKA

cvičenie pre petržalské seniorky, v prípade zlého počasia sa cvičí v CC Centre

10. - 19. júl 10:00 - 11:30
PETRŽALSKÁ LETNÁ UNIVERZITA SENIOROV - PLUS
DK ZRKADLOVÝ HÁJ

10.07. "UMELÁ INTELIGENCIA DOBRÝ SLUHA, ZLÝ PÁN" - ČO MYSLÍTE?
 12.07. ISLÁM V PREMENÁCH ČASU
 17.07. POZOR, BEZPEČNÝ ŽIVOT SENIOROV
 19.07. SPEVOM A HUDBOU K DUŠEVNEJ POHODE

13. júl 15:00 - 21:00
WOODSTOCK 1969 - SUMMER OF LOVE
VELKÝ DRAŽDIAK
leto lásky

koncert revival kapiel legendárneho Woodstocku 1969
 CREDENCE REVIVAL BAND / JANIS JOPLIN REVIVAL / ROCK CIRKUS ohňová show / bubnovačka

27. júl 10:00 - 19:00
PETRŽALKA V POHYBE
ZŠ TUPOLEVOVA & MATCHBALL

športovo - atletické aktivity pre deti a mládež, turnaje, súťaže, prezentácia petržalských športových klubov a škôl

28. júl o 18:00
LETO NA BRÁDKOCH II.
BUFET BOSORKA

koncert skupín UKUPUNKTÚRA a ČERVENÝ BICYKEL na petržalskej hrádzi

11. august 10:00 - 20:00
LETNÁ VLNA FANTÁZIE
VELKÝ DRAŽDIAK
láska k letu

súťaž kreatívnych plavidiel na petržalskom mori Draždiak, vodné exhibície, nafukovacie atrakcie, koncert MEDIAL BANANA

25. august 10:00 - 17:00
NA PALUBE JEDNOROŽCA
SAD JANKA KRÁĽA
láska k životu

rodinná celodenná rozlúčka s letom a s nezabudnuteľným Marcelom Nemcom, otcom tohto podujatia

LETNÉ KINO
človek a mesto malý človek vo veľkom meste
ZADNÁ STENA DK LÚKY

28. jún o 21:00
KARAOKE BLUES
 r. Aki Kaurismäki, 2023

12. júl o 21:00
SVETLOPLACHOSŤ
 r. Ivan Ostrochovský, Pavol Pekarčík

26. júl o 21:00
DOKONALÉ DNI
 r. Wim Wenders, 2023

9. august o 21:00
UMELOHMOTNÉ NEBO
 r. Tibor Bánóczki, Sarolta Szabó, 2023

23. august o 21:00
MÔJ NEZNÁMY VOJAK
 r. Anna Kryvenko, 2018

zmena programu vyhradená

ABY DOVOLENKOVÝ BRONZ NEPOKAZIL VYBIELENÝ BYT

Vykradnutý byt alebo rodinný dom je naozaj nepríjemnou skúsenosťou. Ten, kto našiel spúšť po páchateloch, to môže potvrdiť. Lákadlom pre zlodejov sú aj obydlia opustené v čase dovoleniek. Situáciu im však občas uľahčia samotní obyvatelia.

V posledných rokoch polícia zaznamenala pokles tohto typu trestnej činnosti. Pomáha modernejšia ochranná technika, ale aj väčšia informovanosť verejnosti. Netreba však zabúdať na ostražitosť, keďže situácii sa prispôbujú aj páchatelia, ktorí dokážu lepšie vytypovať vhodné objekty.

Vlámanie do bytu alebo rodinného domu môže mať rôzne podoby. Od násilného vylozenia či vykopnutia dverí, až po „hodinársku prácu“ – kedy to, že došlo ku krádeži, zistíme až po nejakom čase, lebo páchatelia nezanechajú za sebou žiadne výraznejšie stopy.

Najlepšia ochrana je prevencia

Leto je ročným obdobím, kedy rodiny častejšie ako inokedy odchádzajú na dovolenkové pobyty. Nie je v silách polície fyzicky chrániť všetky objekty, preto musia k ochrane svojho majetku zodpovedne pristupovať samotní obyvatelia. Opäť platí **pravidlo o prevencii ako najlepšej ochrane**. Ak sa vám podarí zrealizovať aspoň časť z nasledujúcich preventívnych opatrení, výrazne znížite nebezpečenstvo, že sa stanete obeťou vlámania a vykradnutia.

- Uistite sa, že všetky zámky na dverách a oknách fungujú správne. Pred odchodom zatvorte okná. Je to oveľa bezpečnejšie ako otvorené okno, ktoré môže lákať páchatel'ov.
- Zabezpečte si kvalitné bezpečnostné dvere alebo aspoň bezpečnostný zámok v kombinácii s ďalšími zabezpečovacími prostriedkami.
- Uistite sa, že vaše bývanie vyzerá obývané a nie prázdne.



Vlámanie môže mať rôzne podoby. Od násilného vykopnutia dverí, až po „hodinársku prácu“. Ilustračné foto: Envato Elements

- Ponechajte rolety a žalúzie na dverách a oknách v polohe, v akej ich máte normálne.
- Nechajte dovolenkovú adresu a telefónne číslo u susedov (alebo príbuzných), aby ste boli v prípade núdze zastihnuteľní.
- Nenechávajte kľúč ukrytý pod rohožkou, v kvetináči a pod.
- Uistite sa, že vaše hlásiče požiaru a vlámania (ak ich máte) fungujú správne.
- Zabezpečte, aby susedia vyzdvihli vašu poštu.

- Požiadajte niekoho, nech udržiava váš dvor, aby sa váš dom pôsobil ako obývaný.
- Požiadajte niekoho, aby vaše odpadkové koše umiestnil na obrubník na bežné vyzdvihnutie a po vykonaní vyzdvihnutia ich opäť odložil.
- V prípade dlhšej neprítomnosti požiadajte spoľahlivých susedov (alebo príbuzných), aby vo večerných hodinách navštívili váš byt alebo dom.
- Požiadajte suseda, aby zaparkoval na vašej príjazdovej ceste, kým ste preč, aby sa zdalo, že je niekto doma. Ak necháte auto doma, zaparkujte ho ako obvykle.
- Nezabudnite riadne uzamknúť garáž a pivnicu.
- Cennosti zamknite do trezoru, prípadne na také miesto, ktoré nie je viditeľné po vstupe do obydľia.
- Nehovorte o vašich cestovateľských plánoch na miestach, kde by si ich mohli vypočuť nesprávne osoby.
- Nainštalujte si bezpečnostný kamerový systém a prepojte ho s mobilom, a najmä, nezabudnite ho pred odchodom aktivovať.
- V prípade možnosti zabezpečte byt zabezpečovacím zariadením vyvedeným na pult centralizovanej ochrany Policajného zboru alebo súkromnej bezpečnostnej služby.
- Nezdierajte dovolenkové zážitky okamžite na sociálnych sieťach.

Ak po návrate z dovolenky predsa len zistíte, že máte vylozený zámok alebo sa z iných dôvodov domnievate, že ste mali nepozvanú návštevu, **nikdy nevstupujte dovnútra**. A to nielen kvôli bezpečnosti, ale aj pre zachovanie prípadných stôp, ktoré tam mohli páchatelia zanechať. V tomto prípade treba **volať ihneď políciu**. Ak predsa vstúpite do vykradnutého objektu, netreba sa ničoho dotýkať a treba zabrániť pohybovať sa po byte alebo dome ďalším osobám.

Karina Kenderešová
referent špecialista skupiny prevencie
vnútorného oddelenia OR PZ Bratislava V

Čo robiť, ak sa stanete obeťou trestného činu

Trestné oznámenie môžete podať na ktorejkoľvek policajnej stanici, prokuratúre i súde. Môžete ho podať v prípade, ak ste obeťou trestného činu vy, ale aj vtedy, ak sa stal obeťou trestného činu, utrpel škodu alebo spáchal trestný čin niekto vo vašom okolí.

Trestné oznámenie je možné podať písomne, ústne do zápisnice aj elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom. Malo by obsahovať najmä opis skutku, vaše kontaktné údaje a v prípade, ak ste obeťou trestného činu aj opis spôsobenej škody s informáciou, či si uplatňujete nárok na náhradu.

Trestné oznámenie nesmie byť anonymné, na vašu žiadosť však policajť alebo prokurátor neuvedie údaje o vašej osobe. Nemáte povinnosť predkladať dôkazy, je to však vaše právo. Rovnako ako oznámiť mená svedkov, ktorí videli alebo počuli, čo sa stalo.

PETRŽALKA MEKKOU KARATE. TITULY ZBIERA AŽ DVOJICA KLUBOV

Pokračujeme v predstavovaní veľkých športových klubov mestskej časti. Už po druhý raz sa v našom seriáli presúvame na tatami, teda podložku pre karate.



Karate Klub SEIKEN Bratislava svoju históriu začal písať v roku 2012. | Foto Marek Tettinger

Tentokrát sa bližšie pozrieme na **Karate Klub SEIKEN Bratislava**, ktorý svoju históriu začal písať v roku 2012. Na presný dátum založenia klubu jeho vedenie rozhodne nezabudne. „Je totiž spojený s narodením jedného z našich členov - počas administratívnych prác pri zakladaní klubu musela jeho mama odísť do pôrodnice. Preto je považovaný za nášho „maskota“, jeho vek a oslava narodenín nám pripomína aj výročie založenia klubu,“ hovorí **Rastislav Kolčák**, viceprezident klubu.

Zázemie sa nemení

Klub pôsobí hneď od svojho vzniku na Základnej škole Gessayova, a to bez prerušenia.

„Podmienky, ktoré máme na tejto škole považujeme za vyhovujúce a veľmi sa tešíme, že môžeme bez sťahovania dlhodobu pôsobiť práve tu,“ hovorí Kolčák.

Výborné vzťahy potvrdzujú obe strany. „Navzájom sa snažíme, aby sme dobre vychádzali a pomáhame si,“ dodáva Kolčák.

V zostave aj majster sveta

Karate Klub SEIKEN Bratislava aktuálne zastrešuje prípravu **viac ako 100 cvičencov**. Tento počet sa však neustále mení. „Dlhodobu pracujeme na obnove členskej základne, pričom sa snažíme predovšetkým o zachovanie jej stabilnej časti,“ vysvetľuje Kolčák.

Dodáva, že v klube sa cvičencom venuje aktuálne sedem kvalifikovaných a dvaja pomocní tréneri. Zdá sa, že ich práca má zmysel. „K najväčším nedávnym športovým úspechom patrí titul majstra sveta, ktorý získal Michal Horňák na MS WUKF v škótskom Dundee,“ hovorí Kolčák hrdo. „Pre trénerov je však úspechom aj zisk prvých medailí začiatočníkov na regionálnych pretekoch alebo aj zisk vyšších technických stupňov na skúškach,“ dodáva.

Zároveň priznáva, že medzi úspechy radia už len samotné fungovanie klubu, ktorého práca vedie k výchove slušných ľudí a vytváraniu veľkých kamarátstiev.

Petržalka mekkou karate

Ako sme už uviedli v úvode článku, ide o predstavenie druhého z karate klubov pôsobiacich v Petržalke (o klube Športová škola karate Bratislava písala Naša Petržalka v čísle 11/2023, pozn. red.).

Zdá sa teda, že práve Petržalka je slovenskou mekkou tohto športu. „Môžeme to tak pokojne nazvať,“ potvrdzuje Kolčák.

„V Petržalke pôsobí množstvo ďalších karate klubov. Nie sú už také veľké, ale robia skvelú prácu. Celá Petržalka sa môže tešiť z toho, že je tu množstvo príležitostí zmysluplne tráviť voľný čas a pritom dosiahnuť výborné výsledky,“ hovorí Kolčák s radosťou v hlase.



Malí karatisti na Dňoch Petržalky. | Foto Ivana Vrablová

Dotácia ide na mládež

Vyššie 6 000 eur. To je čiastka, ktorú SEIKEN získal od samosprávy v rámci dotačnej schémy pre veľké športové kluby. Kam peniaze putujú?

„Tak, ako sme sa pri žiadosti o dotáciu zviazali mestskej časti Bratislava-Petržalka, tieto peniaze sú použité na pokrytie nákladov na súťaž pre deti a mládež. Rovnako tak na ich prípravu a tiež na pokrytie nákladov na činnosť a prevádzku klubu,“ uzatvára rozprávanie viceprezident klubu.

Dávid Pavlík

OZNAM

Referát miestnych daní a poplatkov bude počas **JÚLA** z dôvodu čerpania dovolení dostupný v obmedzenom režime nasledovne:

- 1. JÚL - PO 13:00 - 17:00
- 3. JÚL - ST 13:00 - 16:30
- 15. JÚL - PO 13:00 - 17:00
- 17. JÚL - ST 13:00 - 16:30

Mimo uvedených termínov a takisto v pracovné dni od 8:00 do 12:00 vám referát bude opäť plne k dispozícii.

ĎAKUJEME za pochopenie.
Vaša Petržalka.

„Posledných šesť týždňov
rekonštruovala tvár indiána
z kmeňa Illiniwekov,
ktorého...(znenie tajničky).“



Výhercom krížovky z čísla 6/2024 sa stáva **Pavol Cmero**.

V letnej krížovke hráte s vydavateľstvom **Albatros** o napínavý knižný triler **Štvrtá opica** z dielne amerického autora J. D. Barkera.

Držíme palce!

ALBATROS MEDIA

<p>Pomôcky: Adara, Tilam, Papon</p>						Obe	Patriaci dedovi	Potomok Saulov	Kód letiska downtown	Európium (zn.)	4. časť tajničky	Boh vetra
Oblečieme												
Neživo												
Kráčam										L foneticky		
Zimný prístav									Osobné zámeno			Zlatý (skr.)
Vo výslužbe (skr.)								Vnútram niečoho				
Citoslovce plašenia								Tlmiť (nár.)				
Autor: Blah.	Akváriová rybka	1. časť tajničky	Ohrada nejakého pozemku	Záhada, tajomstvo (kniž.)	EČV okr. Košice V poriadku (hovor.)		Schoval					
							Prací prípravok					
Nezbedník						Sídlo v Poľsku					Alebo (bás.)	Časť celku, diel
						Cenina						
Mrak						Kadejako, všelijako						
						Chytil, zajal						
Pomôcky: Eol, JDM, Szla	Slovko bolesti				Zbojník					Slovko strašenia		
	Jodid dra- selný (vz.)				Arabský pozdrav					Dámska taštička		
Popravca				Antisepti- kum						Žni		
				Znášal trest						Odrhnutý kus		
Rímska štvorka			Francúzsky politik					EČV Žiliny			Európske spolo- čenstvo (skr.)	Kód ruštiny
			Objednal si					Okres (skr.)				
	Tvorca idýl							Odobratie				
	Adresná skr.							Trhala ovocie				
Ronil slzy								3. časť tajničky				
								Opasok, po česky				
Ruské sídlo						Pooberal					Želé	Tône
						Kráčate						
	Značka kozmetiky	Slečna (skr.)			Grafický program			Značka pikokatalu				
		Nesie, po česky			Koral. útes aj ostrov			Alebo (skr.)				
Častica				Etiópske mesto					Možno, hádam			
				Oral Health Amer. (skr.)					Adv. Know. Networks			
Vo, po česky			Okresala								Polyetylén (skr.)	
			Chod'								Chem. zn. lítia	
Osamel								Veľký klíneč				
2. časť tajničky								Značka športových potrieb				

Odpovede zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do **18. augusta 2024** v predmete správy so slovom Tajnička.

Zaslanie viacerých e-mailov nezvyšuje vaše šance na výhru.